

MET HET OOG OP MORGEN

Terugblik op 100 jaar Caecilia Binnenste Buiten

1998 - april - 1999

INHOUD

1 START VAN HET EEUWFEEST

*Wij die kerk zijn hier tezamen,
met de naam Caecilia.
Zetten open deuren, ramen:
open U, Caecilia.*

- Openingsweekend

2 BINNEN EN BUITEN FEEST

*Hoor het leven van de straten,
binnenkerk wordt buitenfeest.
God is weer in alle staten,
is nooit ver van ons geweest.*

- Eeuwmarkt
- Expositie
- Kinderweekend
- In gesprek met Jan en Corine Strijbosch

3 TERUG NAAR DE BRON

*Hoor verlangen van de pleinen,
niemand hoeft apart te staan.
God wil grenzenloos verschijnen,
muren hebben afgedaan.*

- Fietstocht Tongerlo
- In gesprek met Brigitte Schriks

4 BEZINNING EN KWALITEIT VAN LEVEN

*Binnenkerkelijk, ga naar buiten:
waarheid mag niet opgepot.
En ook niet je binnensluiten,
buiten is ook volk van God.*

- Goederen- en dienstenveiling
- Ziekendag
- Muzikale feestavond
- In gesprek met Remko van Geijn

5 OUDE EN NIEUWE VERHALEN

*Buiten mag van binnen leren,
stil te staan en oor te zijn.
Oor dat luistert duizend keren
naar Gods naam: 'Ik zal er zijn'.*

- Oude verhalenmiddagen
- Jongerenviering
- Seniorenviering
- Dag oud kinderkoor
- Reünie jongerenkoor
- In gesprek met mevrouw Barel

6 OP WEG NAAR DE TOEKOMST

*Wij, die kerk zijn hier tezamen:
binnen, buiten met elkaar.
Noemen nu elkanders namen.
Hoe bestaat het? Honderd jaar.*

- Afsluiting
- In gesprek met Hein Tops

CAECILIALIED

refrein

*Naar buiten, buiten gonst van leven
kom binnenste en ga
buiten met Caecilia*

Wij die kerk zijn hier tezamen,
met de naam Caecilia.
Zetten open deuren, ramen:
open U, Caecilia.

Hoor het leven van de straten,
binnenkerk wordt buitenfeest.
God is weer in alle staten,
is nooit ver van ons geweest.

Hoor verlangen van de pleinen,
niemand hoeft apart te staan.
God wil grenzenloos verschijnen,
muren hebben afgedaan.

Binnenkerkelijk, ga naar buiten:
waarheid mag niet opgepot.
En ook niet je binnensluiten,
buiten is ook volk van God.

Buiten mag van binnen leren,
stil te staan en oor te zijn.
Oor dat luistert duizend keren
naar Gods naam: 'Ik zal er zijn'.

Wij, die kerk zijn hier tezamen:
binnen, buiten met elkaar.
Noemen nu elkanders namen.
Hoe bestaat het? Honderd jaar.

(Tekst: Adri Bosch)

CAECILIA BINNENSTE BUITEN

Begin januari 1998 viel bij alle parochianen van de Caeciliaparochie een opvallende Nieuwjaarskaart in de vorm van een drieluik in de bus. Opvallend, omdat de dichtgeslagen kerkdeuren uitnodigden om te worden opengedaan en de binnenruimte te betreden.

De Nieuwjaarskaart vormde de eerste aankondiging van het eeuwfeest dat van april 1998 tot april 1999 zou duren.

Caecilia Binnenste Buiten was het centrale thema voor dit jubileumjaar. "Van buiten zien wij een 100-jarig monument. Een prachtig gebouw te midden van onze huizen. Door de deur naar binnen zien wij mensen elkaar ontmoeten in een vernieuwde inspirerende ruimte. Buiten- en binnenkant vormen onze kerkgemeenschap. Levenservaring naar binnen, geloofservaring naar buiten. Zo willen wij onze betrokkenheid verstevigen, nieuwe contacten leggen en inspiratie bieden om ook in de toekomst kerkgemeenschap te zijn."

In het jubileumjaar vonden vele bezinnende, verfrissende, verrassende en feestelijke activiteiten plaats. Activiteiten die - achteraf bekeken - inderdaad de onderlinge betrokkenheid tussen veel mensen verstevigden, boeiende gesprekken op gang brachten en de drijfveer vormden voor nieuwe wegen naar de toekomst.

In deze brochure *Met het oog op morgen* blikken we nog eens terug op het afgelopen jaar en - eigenlijk zeker zo belangrijk - kijken we alvast een beetje vooruit naar de toekomst. De verschillende coupletten van het zo vaak gezongen *Caecilialied* vormen daarbij de rode en inspirerende draad.

Berkel-Enschot, juni 1999
Commissie Publiciteit

Victoire Geerts
Remko van Geijn
Nico Kwantes
Tineke Schriks
Jan Simons en Sarah Wouters (eindredactie)

NIEUWE GLAS-IN-LOOD RAMEN IN DE CAECILIAKERK

Menigeen heeft er misschien al vaker in stille bewondering naar staan kijken: de schitterende en kleurrijke glas-in-lood ramen in de Maria- en Jobkapel van de Caeciliakerk. De ramen werden in 1998 en 1999 vervaardigd door Jan Verhallen, die uit liefhebberij leerde glazenieren. Wonend in Lage Mierde, voelt hij zich op bijzondere wijze met de Caeciliakerk in Enschoot verbonden.

In sobere stijl - grote vormen en beperkt kleurgebruik - heeft hij een zestal episoden uit het leven van Maria uitgebeeld: de boodschap van de engel Gabriel, het bezoek van Maria aan haar nicht Elisabeth, de geboorte van Jezus, Maria als bezorgde moeder tijdens de bruiloft van Kana, Maria met het lichaam van Jezus na diens kruisdood en een beeld van Maria dat verwijst naar haar verheerlijking. Daartussen staat de tekst van het Wees Gegroet. Jan Verhallen tekende de letters van dit aloude gebed in vormen die op huisjes lijken: woonplaatsen van mensen hier en nu die ieder op hun eigen manier een eeuwenoude traditie voortzetten door de hulp van Maria aan te roepen.

Ook voor de Jobkapel ontwierp Jan Verhallen een glas-in-lood raam, waarop verschillende taferelen uit het leven van Job staan: zijn vrouw en vrienden, Satan en Jahweh. Evenals het Mariaraam straalt de kleurstelling van dit raam overwegend paars, eenvoudig en rust uit.

De nieuwe ramen werden vakkundig ingelood en geplaatst door J. van Alphen en K. Robben. En alsof dat alles nog niet genoeg was, maakte Jan Verhallen ook voor de doorgang van de Mariakapel naar de pastorie en boven de toegangsdeuren van de kerk een aantal kleine glas-in-lood ramen, met onder andere afbeeldingen van het embleem van de Caeciliastichting en Sint Caecilia, de kerktoren en de oude toren, het wapen van Tongerlo en Berkel-Enschoot.

Wij, die kerk zijn hier tezamen:
met de naam Caecilia.
Zetten open deuren, ramen:
Open u, Caecilia.

Na vele maanden van voorbereiding door jong en oud, kon in het weekend van 4/5 april 1998 het startsein gegeven worden voor de viering van het jubileumjaar. De feestelijke opening vond plaats tijdens twee bijzondere vieringen die werden opgeluisterd door harmonie Concordia en het gilde St. Joris-St. Sebastiaan. Zaterdagavond trokken de kinderen met hun vrolijke en kleurrijke palmpaasstokken de kerk in en zong iedereen uit volle borst het speciaal gemaakte Caecilialied mee. Na afloop van de viering werd het kerkgebouw letterlijk in de schijnwerpers gezet. Op zondagmorgen ging pastor Frans van Spreeuwel mee voor in een bijzondere eucharistieviering, waarin drie parochianen (van drie generaties) vertelden wat het jaarthema 'Binnenste Buiten' voor hen betekende. Kerk en kerkplein waren het gehele weekend feestelijk versierd en een groot aantal parochianen beleefde dit weekend binnen en buiten uitbundig de start van het eeuwfeest.

START VAN HET EEUWFEEST

- Kinderen geven met palmpaasstokken startschot voor feestjaar - Weekend 4-5 april 1998: binnen en buiten feest

"Wat gebeurt er wanneer je héél lang dezelfde kleren aanhoudt?", vroeg pastor Tops aan het begin van de Palmpasenviering voor kinderen op zaterdagavond 4 april 1998. Een klein jongetje weet het antwoord: "Dan worden ze vies en gaan ze stuk!" Nou, zo gaat dat ook met de kerk, ging pastor Tops verder. "Als we daar heel lang niets aan doen, gaan er stukken van de muren af en wordt alles grauw. Moeten we dat maar zo laten en de kerk laten invallen? Wie dat wil, moet het maar zeggen." Er gaat geen enkele vinger de lucht in. "Wie is er voor dat we deze kerk mooi houden?" is zijn volgende vraag. En enthousiast gaan heel veel vingers omhoog.

Zo introduceerde pastor Hein Tops in de gezinsviering voor de ongeveer honderd aanwezige kinderen het eeuwfeest van de kerk die er in volle glorie bij stond. Van binnen en van buiten volledig opgeknapt en gerestaureerd. Hij wilde ook de kinderen iets van de trots en blijheid laten voelen op deze bijzondere dag: de start van het eeuwfeest.

Trots en blij waren de kinderen zeker. Dat was aan het begin van de viering te zien, toen ze in een lange stoet met hun versierde Palmpaasstokken de kerk binnentrokken. Het kinderkoor zong vol enthousiasme: "Wees welkom allemaal, wees welkom eenmaal, andermaal. Wij hebben hier een uurtje feest met mensen één van hart en geest." Jong en oud zong daarna het Caecilialied, dat na één keer al klonk alsof het een bekende tophit was. Het werd een uurtje binnenfeest vol vrolijkheid, saamhorigheid en bezinning.

Het binnenfeest wordt buiten voortgezet. Met de Palmpaasstokken weer in de hand trekken de kinderen naar buiten waar het inmiddels donker is geworden. Bij de eerste steen van de kerk worden bloemen gelegd om alle opa's en oma's te eren van wie we deze kerk gekregen hebben. Ondertussen loopt de spanning op en kijkt iedereen omhoog naar de toren. En ja hoor, langzaam maar zeker licht de toren steeds feller op totdat hij in het volle licht van de schijnwerpers staat. En ook op het kerkplein schalt nog eens het Caecilialied.

De voorramen van de pastorie gaan open, de lichten in de voorkamers gaan aan en er ontstaat een gezellig 'café pastorale', vanwaaruit koffie geschonken wordt (en voor de kinderen is er limonade met speciaal gebakken '100-koeken'). Het koperkwintet van muziekvereniging Concordia installeert zich op het bordes en zorgt voor klanken die helemaal bij deze sfeer passen.

De kinderen gaan voldaan naar huis met hun palmpaasstokken die ze aan iemand geven om die persoon blij te maken. "Kijk, dat is nou kerk", zegt iemand namens alle moeders op het eind van de viering tegen de kinderen: "Anderen en jezelf blij maken." Het eeuwfeest is nu echt begonnen!

CAECILIA BINNENSTE BUITEN (1)

Sarah Wouters (1979)

"Vandaag vieren we dat deze kerk een eeuw bestaat. Ik behoor tot de generatie jongeren. En het is nu juist die generatie die eigenlijk steeds meer weg blijft uit de kerk. Ik vraag mezelf ook vaak af waarom ik nog blijf komen. Soms is er binnen de kerk niets meer waarmee ik me kan identificeren. Er is in de afgelopen decennia heel veel veranderd in de katholieke kerk; maar er moet nog meer veranderen, willen we ook de volgende generaties blijven inspireren.

De kerk draagt een boodschap uit van gelijkwaardigheid van alle mensen. Toch heerst er binnen de katholieke kerk nog altijd de structuur van hiërarchie. De paus en de bisschoppen gebruiken de macht die ze hebben om de mensen in hun straatje te dwingen, zodat alles bij het oude blijft. Priesters met moderne ideeën wordt zo de mond gesnoerd en vrouwen worden nog altijd niet toegelaten tot het ambt van priester. Zolang dergelijke structuren niet veranderen, weet ik niet zeker of ik wel bij die groep mensen wil horen.

Ook de dagelijkse gang van zaken leidt bij mij soms meer tot irritatie dan tot inspiratie. De gebeden en rituele teksten lijken in een andere taal geschreven. Ze hebben niets te maken met de tijd waarin we nu leven of met mijn wereld. Wat ik zou willen is geen eindeloze verheerlijkingen meer in hoogdravende taal binnen de kerk, maar buiten de kerk daadwerkelijk iets doen om de wereld beter te maken!

Dit jubileum kan een mooi begin zijn om de grenzen tussen binnen en buiten uit te wissen. Om verouderde structuren te doorbreken en terug te gaan naar de basis. Want ik vind dat het instituut katholieke kerk met al haar praal soms ontzettend ver af staat van de eenvoudige boodschap van Jezus. Die boodschap van naastenliefde waar veel mensen zich binnen de parochie ook voor inzetten. En die boodschap zal de komende generaties nog eeuwen kunnen inspireren: Samen werken in een parochie en mondiaal voor tolerantie, vrede en gerechtigheid."

CAECILIA BINNENSTE BUITEN (2)

Marc van Disseldorp (1960)

"*Caecilia Binnenste Buiten*, dat is waar we even over na mochten denken. En dat is ook meteen waar ik aan dacht, toen de vertegenwoordiger van de St. Caeciliaparochie me daarom vroeg.

Zoals de pastoor binnenvalt op een gewone doordeweekse dag, niet op de heilige zondag, maar midden in de spits van de dagelijkse dingen. Zoals hij meteen herkend en begroet wordt door spelende kinderen en niet als een man in een indrukwekkend pak ver weg op het altaar. Zoals hij meteen aanschuift en je enthousiast weet te maken om hier nu iets te zeggen, ondanks het feit dat je het eigenlijk al veel te druk hebt. Natuurlijk zeg je ja, omdat je onbewust aanvoelt hoe belangrijk het is om elkaar te stimuleren en te delen in elkaars ervaringen.

Binnenste Buiten is ook, dat ik daar even tijd voor maak en buiten in de zon ga zitten om iets op papier te zetten. Prompt beginnen daar de kerkklokken te luiden en worden je gedachten geleid naar de begrafenis of bruiloft die daar plaats gaat vinden. En automatisch denk je ook even aan je eigen momenten van geluk en verdriet die je hier hebt beleefd.

Kerk heb ik nooit zo willen ervaren als een stram instituut, met strenge regels en leiders die zo ver weg en vreemd lijken van de basis, van de werkvloer. Ik praat altijd over 'de tempel om de hoek', midden tussen de huizen, de bakker en de school. Er midden tussenin, maar er toch bovenuit stekend. Een plek waar wij onze gemeenschappelijke, onze boven het gewone uitstekende, gevoelens en uitingen kunnen delen met elkaar.

Ikzelf maak van deze honderd jaar Caecilia nu al bewust zo'n dertig jaar mee en ik zie aan de hand van mijn kinderen ook het belang in van de 'tempel om de hoek'. Zoals de spirituele gevoelens en gedachten van een kind hier plaats en vorm kunnen krijgen. Ik bezie met plezier hoe mijn kinderen zich hier natuurlijk en vrij bewegen en onze kerk gewoon inbouwen in hun wereldje. Ik snap dan ook nu pas wat ik er aan gehad moet hebben toen ik zelf nog een kind was.

Caecilia Binnenste Buiten: iedereen mee doen. Houden zo, want er is nog zoveel te doen."

CAECILIA BINNENSTE BUITEN (3)

Tineke Schriks (1942)

"*Caecilia Binnenste Buiten* luidt het feestthema. Daarop inhakend werden mij twee vragen gesteld. Wat maak je buiten mee en vind je daar binnen een antwoord op? En wat neem je van binnen mee naar buiten?"

Onze kerk ziet er prachtig uit! Van binnen en buiten in een nieuw jasje gestoken. In onze taal wordt kleding vaak gebruikt als symbool voor stemmingen of gevoelens. Een grote broek aantrekken, dat gaat boven mijn pet, iets met de mantel der liefde bedekken, jezelf blootgeven.

Soms kom ik hier binnen met m'n zomerjas aan: mooi weer, 'n warme zonnige, stralende windstille dag. Buiten beleef ik dan: vriendschap, warmte, geluk. Een dag waarop alles voor de wind gaat. Maar soms heb ik van die koude, grijze, sombere, stormachtige dagen. Dan beleef ik buiten: eenzaamheid, kilte, tegenslag. Ik krijg dan de wind van voren. Dan trek ik mijn regenjas aan!

Ik vind hier binnen lang niet altijd een antwoord op wat ik buiten meemaak. Op veel levensvragen is nu eenmaal geen pasklaar antwoord te geven. Soms blijft iets een mysterie: dan komt geloven in plaats van begrijpen en weten. Maar al vind ik hier binnen niet altijd een antwoord, ik vind wel herkenning en bevestiging in de mensen met wie ik samen ben, samen bid, samen deel en samen luister. Die mensen maken dezelfde ups en downs mee als ik en hebben dezelfde behoefte om te komen luisteren naar een herkenkend of bevestigend woord of hebben behoefte om te mediteren.

Als ik zou moeten omschrijven wat ik van binnen mee naar buiten neem, zou ik het mee-naar-buiten-nemen-gevoel willen omschrijven als een 'double-face jas'. Een jas die ik aan twee kanten kan dragen, die me beschermt en tegelijk goed staat. Meestal ga ik naar buiten met de fleurige kant van de jas zichtbaar: de kant voor het frisse, zonnige weer. Slaat het weer echter om, dan kan ik de jas binnenste buiten keren en ben ik door de waterdichte kant beschermd tegen regen, storm en tegenwind. Zo'n jas om je schouders als je naar buiten gaat, geeft je echt een veilig en weerbestendig gevoel. Letterlijk en figuurlijk. Die jas wordt mij hier aangereikt. Ik durf gerust weer naar buiten!"

CAECILIA BINNENSTE BUITEN (4)

Hein Tops (1935)

"We mogen onze opa's en oma's die in 1898 in Enschoot woonden een compliment maken: zij hebben ons deze kerk gegeven. En ook zij stonden in een traditie, want hun voorouders bouwden al bijna 1000 jaar geleden een kerk in Enschoot. De klokken die wij vanmorgen hoorden, luiden al bijna 500 jaar over Enschoot heen. Ik denk dan: hun leven, in die late Middeleeuwen en 100 jaar geleden zo heel anders dan nu en toch: zij hebben ons doorgegeven, wat wij nu als iets kostbaars als het ware in onze handen dragen: deze Caeciliakerk.

Dat doorgeven noemen wij: traditie. Traditie is niet: zo is het, zo blijft het, zo zal het voor altijd zijn. Traditie komt van het Latijnse 'tradere'. Dat betekent: doorgeven, aan een volgende aanbieden. Zij bieden van het hunne aan, zij leggen het in onze handen en op onze manier mogen wij dat verder dragen, doorgeven.

En daarom maken we in dankbaarheid ook elkaar vandaag complimenten, want ook wij bieden aan, dragen over; weer aan onze kinderen en kleinkinderen, aan een komende generatie. Wij mogen elkáár complimenten geven, omdat zovelen het mogelijk maken om met deze kerk verder te gaan; de toekomst in.

En hopelijk is dit huis dan voor ons en voor hen een hartelijke plek. Kom maar binnen. Want temidden van deze muren zijn al zoveel gevoelens naar binnen gebracht. Wat buiten in onze huizen en straten gebeurde, mocht hier een plek krijgen. Ouders dragen hier hun pasgeboren kind binnen, trots en blij: 'Kijk eens!' Hoeveel tranen zijn hier gehuild of was er woede en verlatenheid, omdat een van ons gestorven is. Of omdat je je onmacht ervaart of met jezelf geen blijf meer weet. Hoe uitbundig was soms hier het feest van gouden bruiloft, carnaval en van jongelui die ook hier hun jawoord kwamen vieren. En hoe herkenbaar keken we elkaar soms aan, wanneer kinderen hier zomaar spontaan kind konden zijn. Hoeveel mensen zijn hier in al die jaren komen bidden; soms in de stilte van hun hart, omdat ze het diepste wat hen beroerde alleen maar met God konden delen. En hoeveel mensen voelden zich hier omwille van het evangelie geroepen om bewogen te zijn met een medemens. Och, dit huis is vaak zo vol van alles wat in een mens omgaat: wat buiten gebeurt, wat hier binnen gebeurt.

Ja, hopelijk gebeurt het ook in deze kerk: een mens vindt troost bij een mens. Deze kerk is hopelijk zo'n hartelijke plek. En je hebt gelijk, Sarah, toen je straks zei: er gebeurt door allerlei mensen zoveel goeds hier. Maar ook: zo vaak zijn wij verwijderd van wat Jezus van Nazareth in ons ziet. Met een variatie op 'think global, act local' zou ik willen zeggen: laten wij ons hier met elkaar inzetten om met elkaar hier en voor elkaar hier kerk van Jezus Christus te zijn.

Er zijn niet zoveel leefregels voor alle tijden. Wel is van alle tijden: je om anderen bekommeren, blij zijn met hen die blij zijn. Dát zijn de dogma's waar wij van leven. Dát is evangelie: dat u en ik, dat alle mensenkinderen in het beste wat in hen omgaat, tot hun recht komen. De mens worden die wij in onze beste ogenblikken zijn en die wij met elkaar kunnen zijn: een mens hoort bij een mens.

Moge dit hier in deze kerk gebeuren. Moge wij met elkaar van dit huis een hartelijke plek maken. Een plek met visie, een plek van *Caecilia Binnenste Buiten*. Wat er ook buiten gebeurt, mag naar binnen komen. En wat wij hier binnen vinden, moge ten goede komen in onze straten en huizen. En over en weer van buiten naar binnen, van binnen naar buiten. Het doet mij deugd dat Tineke, Marc en Sarah en zovelen vertellen van dit huis.

In het evangelie van vandaag (Matteüs 21, 1-17) staat dat Jezus de kooplui naar buiten joeg. Gelijk heeft hij. Een mens heeft behoefte aan een plek van rust, van bezinning. En er staat: de blinden en kreupelen kregen een plek bij hem. Wie van ons is er soms niet blind, wie ziet alles zitten. En wie van ons is er soms niet kreupel, wie van ons kan altijd vooruit? Ja, het is goed om zulke verhalen aan elkaar te vertellen, zo'n evangelie te horen en van daaruit met elkaar weer verder te gaan. Ons dorp in.

Caecilia Binnenste Buiten. Dat het zo gebeuren mag, met die groene tak van hoop en vertrouwen houden we vandaag 100 jaar Caeciliakerk in onze handen."

Hoor het leven van de straten,
binnenkerk wordt buitenfeest.
God is weer in alle staten,
is nooit ver van ons geweest.

Het bruisend topfestijn van de Eeuwmarkt in september, de tentoonstelling en 'open dag' van de Caeciliakerk in oktober brachten vele Enschothenaren op de been. Op deze wijze gaven zij een heel concrete invulling aan Caecilia Binnenste Buiten, en de kinderen bovendien aan Caecilia Onderste Boven, toen zij eind januari een weekend lang bezit mochten nemen van de kerk. Zo konden we het leven van de straten uitbundig horen en werd binnenkerk buitenfeest. En wellicht was God in alle staten...

BINNEN EN BUITEN FEEST

- Bruisend topfestijn - Eeuwmarkt op zondag 13 september 1998

Op dezelfde dag dat in Udenhout de 16e 'Unentse Mert' plaatsvond, werd in de schaduw van de Caeciliakerk een druk bezochte eeuwmarkt gehouden. Een belangrijke bijdrage aan deze markt leverden vooral de ondernemers uit eigen parochie: in verschillende kraampjes presenteerden zij met een knipoog naar het verleden hun waar. Ondanks het gure weer - het was waarschijnlijk de koudste septemberzondag van de eeuw! - troffen vele marktgangers elkaar tijdens deze bijzondere jubileumactiviteit.

Een kerkplein en een markt bleken weer eens bij uitstek plaatsen te zijn waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten. 's Morgens was de toon al gezet met een feestelijke eucharistieviering met harmonie Concordia en het gilde St. Joris-St. Sebastiaan. Tijdens het gezamenlijke brunchbuffet na afloop van de viering ervoeren velen letterlijk wat het betekent om gemeenschap te zijn en met elkaar gedachten, zorgen en wensen uit te wisselen.

De allerjongste parochiaantjes konden tijdens hun rondjes in de draaimolen of hun lichtsprongen op het springkussen het kerkgebouw onder vele hoeken waarnemen. Met al dan niet beschilderde snoetjes kleurden en bouwden ze de platen van de kerk in de kraam van de Caeciliaschool. Op een andere plaats besloeg de hoefsmid een rijzige Belgische knol en een Arabische volbloedhengst, werden houten kandelaars gedraaid, manden gevlochten en koperen torenhaantjes geslagen. En de tentoongestelde landbouwwerktuigen van vroeger pasten natuurlijk perfect in het straatje van een eeuwmarkt. Wie even eens lekker in de roos wilde schieten, kon rekenen op deskundige ondersteuning van een van de gildebreeders. In de kerk schatten erkende taxateurs oude spullen op hun waarde.

Dat er veel muziek in de Caeciliaparochie zit bleek uit de optredens van de koren, carnavalsbandjes en ensembles van muziekvereniging Concordia die de hele dag muzikaal omljstten. De marktgangers konden heerlijk meeneuriën, meedeinen of gewoon luisteren en genieten.

's Avonds vormde de kerk het decor voor een druk bezocht en bijzonder concert. De 100-jarige kerk en de eveneens 100-jarige Rabobank hadden elkaar gevonden in de organisatie van een jubileumconcert. Het groot harmonieorkest van Concordia onder leiding van Hans Pastoor zorgde voor een grandioos slotakkoord en de kerk bleek een fantastische concertzaal te zijn. Hun schitterende uitvoering met optredens van Irene en Jeroen Granneman, Annie Habraken met neef Jan Habraken en mevrouw Cornelissen vormde een fraai jubileumgeschenk voor de inwoners van Berkel-Enschot.

- Caeciliakerk binnenste buiten gekeerd - Tentoonstelling 4 oktober 1998

Zondag 4 oktober 1998 was een dag waarop het thema Caecilia Binnenste Buiten in de meest letterlijke zin van het woord vorm kreeg. Al het fraais dat de Caeciliakerk van

binnen heeft, werd op die dag naar buiten gebracht in de vorm van een tentoonstelling, rondleiding en doorlopende videofilms.

Voor iedereen die interesse had, was in de kerk een expositie ingericht over 100 jaar kerk in Enschoot. De bezoekers van de tentoonstelling konden de hele dag rond kijken in kerk, toren en pastorie. Zowel de alleroudste bouwtekeningen als hele recente kindertekeningen waren in de kerk te bezichtigen.

Historicus Anton van Dorp - auteur van het schitterende boek *100 jaar Caeciliakerk* - vertelde in een boeiende lezing verrassende feiten over de geschiedenis van het kerkgebouw. Op verschillende schilderijen die parochianen in de loop der jaren van de kerk maakten, was te zien hoe de omgeving in honderd jaar veranderde. Oude foto's toonden aan hoe ook het interieur in de loop der tijden aan veranderingen onderhevig was. Veel belangstelling was er voor de originele kruisweg die na een grondige restauratie door M. van Kempen weer terug is in de kerk.

Het kerkzaaltje fungeerde die dag als goed bezochte bioscoop. Doorlopend werd een videofilm vertoond met schitterende beelden van het dagelijks leven en vrijetijdsbesteding van onze parochianen in de jaren zestig. Rasechte Enschoottenaren herkenden veel gezichten en plaatsen op de video en lieten spontaan commentaar horen.

De waaghalzen konden ook de kerktoren beklimmen. Boven aangekomen konden zij een blik werpen op de gewelven en via een steil trapje kwamen de kerkklokken in zicht.

Een bijzonder moment was de onthulling van de gedenksteen van de schuurkerk. Van ongeveer 1677 tot 1898 gingen de parochianen van Enschoot ter kerk in een grote schuur, omdat ze hun katholieke geloof in het verborgene moesten belijden. Deze schuurkerk stond op de plek waar nu het kerkplein is. In het kerkplein werden enkele gedenksteden aangebracht die de afmetingen van de oude schuurkerk aangeven.

- Binnenste Buiten en Onderste Boven - Klaterend kinderweekend 30-31 januari 1999

In het weekend van 30-31 januari namen de kinderen van de basisschool een weekend lang bezit van de kerk. Onderste Boven was het zeker: voor de kleineren in onze parochiegemeenschap was de kerk als gebouw even een echte feestplek, van onder tot boven.

Op zaterdag was de bar in de kelder volop in gebruik met drank en dropkoppen. Vanaf het balkon kwam het knutselwerk soms met een vaart naar beneden. Na een feestelijke gezinsviering op zaterdagavond - waarin zelfs een danspoging werd ondernomen! - startte een kelderdisco. Tot half elf waren kelder en kerkzaaltje vol met dansende en springende kinderen die op zijn tijd werden voorzien van iets lekkers. Een avond die smaakte naar een herhaling in de toekomst!

Zondags stond de kerk echt op z'n kop. Allereerst was er een fotospeurtocht door alle hoeken en gaten van de kerk. Er werd opnieuw volop geknutseld op het balkon, dat vele kinderen enthousiast via het enge, smalle wenteltrapje beklommen. Ergens

anders kregen kaarsjes vorm in warm water, midden in de kerk werd twister gespeeld en in de garage werd naar hartelust gesjoeld en gedart. In de pastorie was een filmzaaltje ingericht en op het koor was volop dansgelegenheid.

De klap op de vuurpijl was de ballonnenwedstrijd op het kerkplein. Ruim 200 witte en gele ballonnen kozen snel en hoog het luchtruim. De oostenwind voerde de winnende ballonnen mee tot in Bretagne...

- Parochianen over kerk en geloof (1) - SAAMHORIGHEIDSGEVOEL IN GOEDE EN SLECHTE TIJDEN

Al ruim vier jaar nu wonen Corine en Jan Strijbosch met hun twee kinderen Daan en Gijs in Berkel-Enschot. Ze voelen zich er heel goed thuis. "Het is een erg leuk dorp en we hebben hier al onze vrienden en kennissen wonen", zegt Corine. "Er wonen hier veel kinderen, maar toch is het lekker rustig." Corine komt oorspronkelijk uit Tilburg en Jan uit Goirle. Jan heeft vroeger een paar jaar hier gewoond, omdat zijn ouders hierheen verhuisden. "Ik voel me wel verbonden met Berkel-Enschot", vertelt Jan: "Ik speel bijvoorbeeld al 15 jaar bij de hockeyclub."

Saamhorigheidsgevoel

Het contact met de Caeciliaparochie is vooral ontstaan via de ouders van Jan. "Mijn oma is nog huishoudster geweest op de pastorie. Mijn vader heeft gezongen in het gemengd koor en mijn ouders zaten allebei bij het gilde; mijn moeder nu nog steeds. Bij de ziekte en het overlijden van mijn vader waren de mensen uit de parochie een echte steun, met name voor mijn moeder natuurlijk. Zo is de kerk er voor ons vooral in goede en in slechte tijden." Corine: "Met kleine kinderen is het vaak moeilijk in te plannen om naar de kerk te gaan, maar met uitvaarten, huwelijk of doopsel, kerst, Pasen en Job enzovoort, is er toch een groot saamhorigheidsgevoel dat je samen met de andere parochianen beleeft."

Groei in geloven

De kerk speelde vroeger best een belangrijke rol in het leven van Jan en Corine. "Wij moesten veel vaker naar de kerk toen we klein waren", vertelt Jan. "Ik keek ook altijd erg op tegen de pastoor!" Toch was het contact in de parochie altijd goed. Er hing een goede sfeer en ze mochten op hun eigen manier geloven. "Toen we ouder werden", zegt Corine, "gingen we eigenlijk ook niet meer zo vaak naar de kerk. Nu is het niet meer verplicht en willen we het zelf weer. Zeker als de kinderen wat groter zijn, zullen we wat vaker gaan. Gijs is nu nog erg klein, maar Daan is bij de volgende Kerstmis vier jaar. Voor hem is die sfeer dan heel mooi en de verhalen over Jezus in het stalletje kan hij dan wel snappen." Met Daan bezoeken ze ook wel eens het graf van zijn opa bij de Oude Toren. Hij heeft opa natuurlijk niet echt gekend, maar voor hem is het 'Opa Toren'.

Toekomst

Jan en Corine geloven zeker dat er toekomst is voor de jeugd in de kerk. "Als het ergens slecht gaat met jongeren, hebben zij ook behoefte aan iets 'buitenrationeels'. Je zou het 'geloof' kunnen noemen. Welk geloof dat dan is, verschilt voor iedereen, maar het biedt toch een soort toevlucht." Daarom hebben ze hun twee kinderen ook laten

dopen. "Dit willen we Daan en Gijs graag meegeven. Als ze groter worden, kunnen ze zelf beslissen of ze het belangrijk vinden!"

Hoor verlangen van de pleinen,
niemand hoeft apart te staan.
God wil grenzenloos verschijnen,
muren hebben afgedaan.

De fietstocht naar de abdij van Tongerlo op 14 juni 1998 werd een groot succes. Een hoogtepunt in het jubileumjaar van de honderdjarige Caeciliakerk. Een nat pak en zadelpijn ten spijt, gaf de dag een sterk gevoel van saamhorigheid en het besef dat traditie en overlevering zeer waardevol zijn. Voor zover grenzen en muren nog bestonden, werden ze die dag zeker afgebroken.

TERUG NAAR DE BRON

Drie parochianen blikten ieder op hun eigen manier en vanuit hun eigen waarneming terug op de unieke fietsbedevaart naar Tongerlo (14 juni 1998), waar vanaf 1164 tot 1830 Norbertijnen pastorale functies in de parochie van Enschoot uitoefenden. Een tocht naar de roots dus; niet alleen om de geschiedenis op te snuiven, maar vooral om gezamenlijk te ervaren wat kerk-zijn en onderlinge communicatie kunnen betekenen buiten de muren van de kerk.

TONGERLO IN FRAGMENTEN (1)

Jan Simons

"We gaan ervoor!" Vastberaden stappen de negen vroege vogels zondagochtend om zeven uur op de pedalen. Het hemelwater valt met bakken naar beneden. Maar ze gaan ervoor, zeggen ze in koor. Even later flitsen ze weg richting Tongerlo, naar onze wortels. Op hoop van zegen, in de plenzende regen.

Half tien. De meeste fietsen zijn inmiddels ingeladen in de gigantische truck. De motoren van de bussen ronken al. De stoelen zijn tot de laatste plaats bezet. Paraplus staan in slagorde opgesteld. Maar de lucht is opgeklaard en het is droog.

Even na elfen wordt Tongerlo overspoeld door Enschoottenaren. Hier en daar schuiven mensen nieuwsgierig de gordijnen opzij en opent een enkeling zelfs de voordeur. Met de vlaggen en de trom van het gilde voorop, blijven we niet onopgemerkt op onze tocht van de abdij naar de Sint Anna-kerk. Wanneer pastoor Ward De Schrijver ons verwelkomt in zijn kerk, weten we zeker waar we zijn: in Vlaanderen.

De koffie staat klaar in een van de zeventiende eeuwse bedrijfsgebouwen van de abdij. Fietsers eerst, want ze hebben nog een lange terugtocht voor de boeg. Onderweg blijken de wortels regelmatig door het wegstromend water te worden schoongespoeld en drooggelegd. Ze hebben het weer dus mee.

We verkennen de rijkdommen van de abdij. Genieten van Leonardo da Vinci's 'Laatste Avondmaal'. Staan wat beteuterd te kijken in de abdijkerk, waar voor 50 miljoen aan gerestaureerd moet worden. Bewonderen de schitterende glasramen. Turen door de tunnel in de koorbanken. Buitengekomen steken we de paraplu maar weer eens op.

In Alphen denken we dat het peloton reeds is gepasseerd. Maar van de 100-koeken heeft slechts één fietser gesmuld. Zo nu en dan komt een plukje fietsers aan die we uitbundig welkom heten. Nog 18 kilometer te gaan voor ze de buitenwijken van Enschoot zullen bereiken.

Kwart over acht 's avonds. Terug in onze eigen Caeciliakerk. De abt van Tongerlo zegent de gedenksteen die achter in de hal van de kerk wordt geplaatst. Tussendoor begroeten we groepjes fietsers met een warm applaus. De tekst van het Caecilialied kennen we zo langzamerhand bijna van binnen en buiten.

TONGERLO IN FRAGMENTEN (2)

Sarah Wouters

De tocht naar de 'roots' was voor mij zo bijzonder omdat...

- Alle deelnemers er op de heenrit, langs de Belgische goudkust, al heel veel zin in hadden.
- Ik na de kerkdienst al echt met een opsteker verder ging. De teksten die gelezen werden door Nico en Martijn vond ik heel herkenbaar. In de dienst kwam echt een toekomstwens voor de volgende generaties naar voren.
- We op de abdij zo hartelijk ontvangen werden met koffie en broodjes, zodat alle fietsers hun batterij konden opladen voor de 'grote tocht'.
- Ik de rondleiding erg interessant vond. Onze gids - mevrouw Magda - vertelde veel prachtige anekdotes over het leven vroeger op de abdij. Levendig verbeeldde zij de geschiedenis van Norbertus. Jammer dat we maar zo weinig konden bekijken: ik had best iets meer willen zien van de levenswijze van de huidige abdijbewoners!
- Het bezoek aan de abdij veel mensen warm heeft gemaakt om nog eens uitgebreid terug te komen.
- We maar één keer verkeerd zijn gereden en maar drie keer kletsnat zijn geredend.
- We onderweg steeds onthaald werden met vocht en vitamientjes, zodat we er weer een paar uur tegen konden. Vooral in de klompschoenfabriek: het was heel verleidelijk om daar langer te blijven zitten.
- We steeds in leuk gezelschap hebben gefietst. Soms een stukje op ons gemak en dan weer flink er tegenaan.
- Niets zo goed is voor een saamhorigheidsgevoel als samen flink afzien!
- We op de Enschtse baan de kerkklokken al hoorden luiden en wisten dat we welkom waren.
- We inderdaad met applaus ontvangen werden en er meteen koffie werd gezet.
- De afsluitende dienst heel bijzonder was. Ik kreeg echt het gevoel dat we allemaal samen aan de toekomst zouden gaan werken, zodat volgende generaties hier ook een plek vinden. De gedenksteen en de wensen voor de toekomst symboliseerden dat gevoel heel sterk.
- De vendelzwaaiers van het gilde de dienst weer met het nodige spektakel afsloten.
- Alle nieuw aangekomen fietsers weer een warm applaus kregen.
- Het gewoon een hele gezellige, inspirerende dag was, waar de verbondenheid tussen de mensen van onze parochie duidelijk voelbaar was.

Ik heb er dus van genoten en hoop dat anderen daar ook zo over denken. Ik hoop bovendien dat deze dag een opstapje is geweest voor een mooie toekomst.

TONGERLO IN FRAGMENTEN (3)

Tineke Schriks

Negen dappere, ervaren fietsers vertrekken in alle vroegte en in de stromende regen doelgericht en enthousiast richting Tongerlo. De eersten komen om half tien aan, nadat ze tachtig kilometer lang regen en wind trotseerden. Voor degenen die de heenreis per bus of auto maken, scheept Ben van Iersel de fietsen veilig en zorgvuldig in in een enorme vrachtwagen. Prachtig om te zien hoe Ben - op zijn vrije zondag -

samen met enkele hulpverleners fiets voor fiets met een touwtje vastmaakte, karton ter bescherming tussen twee fietsen aanbracht en op deze manier min of meer zijn eigen broodwinning boycotte: er mocht immers geen fiets stuk gaan!

Als een lange stoet bedevaartgangers trekken de Caecilianen onder tromgeroffel van het gilde naar de parochiekerk van Tongerlo voor een eucharistieviering, opgeluisterd door ons eigen koor. Eenmaal terug bij de abdij spreekt de prelaat ons op hartelijke en welkome wijze toe. Ter bevestiging van de band met Tongerlo belooft hij te zijner tijd met enkele Norbertijnen Enschoot te zullen bezoeken om stekjes te brengen van de prachtige oude lindebomen uit 1600 die de oprijlaan van de abdij markeren. Op deze manier kan straks een nazaat van die lindebomen in de pastorietaan worden geplant, zodat niet alleen onze parochiecultuur, maar ook de natuur letterlijk haar roots met Tongerlo heeft.

Rond lunchtijd lijkt het in de vesperzaal van de abdij op een soort wonderbaarlijke broodvermenigvuldiging: uit enkele koelboxen komen maar liefst zeshonderd heerlijke broodjes te voorschijn, die in een mum van tijd met de gastvrije Norbertijnse koffie worden verorberd.

Na de lunch vertrekken de fietsers weer richting Enschoot, terwijl anderen genieten van de gecombineerde rondleiding door de abdij en het Da Vinci-museum. De uitleg van de Belgische gids is niet alleen informatief, maar ook zeer amusant. Dat op het schilderij van het Laatste Avondmaal de rode kleur van het kleed van Jezus en Jacobus de Jongere hetzelfde was, wees volgens Frans - de gids - op de verwantschap van beiden: de moeder van Jacobus was een zus van Maria en zij zouden samen naar de markt geweest zijn om dit stof voor een schappelijk prijsje te kopen...

Rond vier uur is iedereen weer op de terugweg naar Enschoot, waar in de Caeciliakerk in een avondbijeenkomst de dag zijn afsluiting vindt. Pastor Tops en de abt van Tongerlo zegenen de gedenksteen die samen met een drietal toekomstwensen als een soort tijdscapsule wordt ingemetseld in de hal van de kerk.

Al bij al een dag waaruit bleek dat er een hechte band bestaat binnen onze parochiegemeenschap; een band die ook buiten het kerkgebouw verder zal gaan, omdat iedereen op deze dag ervaren heeft wat samen mogelijk is. Een goed gevoel om samen christen te zijn: binnen en buiten.

OVER KERK EN GELOVEN: toen, nu en in de toekomst

Martijn Joosten (1984)

"Ik ben gedoopt; daarover had ik niets te zeggen, want dat hebben ons pap en mam bepaald. Naar de kerk gaan (kindergezinsdienst) was vanzelfsprekend. Ik hoop dat ik dat leuk vond, maar dat weet ik al niet meer. Bidden aan tafel deden en doen we altijd. Vroeger met de kinderbijbel, nu aan de hand van spreuken en teksten. Andere belangrijke dingen die met kerk en geloven te maken hebben en die mij eigenlijk met paplepel zijn ingegeven, zijn voor mij:

- een kaarsje opsteken voor iemand bij bijzondere gebeurtenissen;
- vrienden opzoeken en ermee in contact blijven;
- je best doen op school, 'eruit halen wat erin zit' (wordt vaak gezegd);

- sociaal zijn voor anderen en hen met respect behandelen;
- dingen voor anderen doen, zorg hebben voor elkaar: oma, opa, ooms en tantes;
- samen dingen doen: wandelen, op vakantie gaan;
- naar dingen leren kijken: natuur, kerken, musea;
- iedereen moet welkom zijn: kunnen blijven logeren, meedoen aan uitwisselingen;
- vertrouwen geven.

Wat ik waardevol vind van al deze dingen en wat ik er zelf van heb overgenomen? In ieder geval: iedereen is welkom, naar de kerk gaan (hoewel ik geloven belangrijker vind) en anderen met respect behandelen."

OVER KERK EN GELOVEN: toen, nu en in de toekomst

Nico Kwantes (1949)

"De Caeciliakerk in Enschoot is honderd jaar oud. Eeuwen eerder werd al in Enschoot gekerkt. De wortels van onze parochie stammen uit de Middeleeuwen. Hier vanuit Tongerlo is de geschiedenis van onze parochie begonnen. Vanuit hier is niet alleen geschiedenis geschreven, maar is vooral geschiedenis gemaakt.

Hoevelen van onze voorouders hebben niet meegewerkt en meebeleefd aan het levend houden van een geloofsgemeenschap in Enschoot?! Generaties lang werden verhalen en waarden doorgegeven. Opvattingen die er toe doen als het er om gaat het geloof en een geloofsgemeenschap inspirerend en levend te houden. In die zin zijn bepaalde opvattingen voor mij van historische waarde.

Met name twee waarden of opvattingen ervaar ik als giften uit een verleden, steeds weer overgedragen door velen en zichtbaar gemaakt door mijn ouders en anderen om mij heen.

De eerste is saamhorigheid. U mag van mij van de politiek vinden wat u wilt, maar de recente verkiezingsuitspraak van het CDA is mij uit het hart gegrepen: 'Samen leven doe je niet alleen!' De spreuk raakt voor mij de kern van geloven, maar vooral van *geloofsgemeenschap*. Wat zouden wij immers zijn als individuen, zonder elkaar, zonder werkelijke betrokkenheid op en met elkaar?

Een tweede waarde waarvan ik blij ben dat ik die meegekregen heb, is vertrouwen. Vertrouwen in je medemens, in jezelf, in de toekomst. Niet een blind vertrouwen, maar een hoop, verwachting; noem het soms misschien geloof, dat je inspireert, maar vooral op de been houdt als het iets of soms zelfs heel veel tegenzit. Kijk eens hoe onze voorouders in onze parochie doorgingen als gemeenschap in tijden dat ze onderdrukt werden... Kijk eens waartoe mensen in staat zijn ondanks hun leed...

Dit vertrouwen en de saamhorigheid maken dat ik ervan overtuigd ben dat over honderd jaar een volgende generatie opnieuw weer geschiedenis heeft gemaakt en zo onze parochie levend heeft gehouden. Met Gods hulp en onze inzet moet dat lukken."

JEZUS CHRISTUS: gisteren - vandaag - morgen **Viering rond de steen van honderd jaar Caeciliakerk**

Nadat alle bedevaartsgang(st)ers waren teruggekeerd uit Tongerlo, vond 's avonds in de Caeciliakerk een korte viering plaats rond een gedenksteen die samen met een drietal teksten van de huidige generatie aan komende generaties in het kerkportaal werd ingemetseld. Abt Paul Meyfroot van de abdij van Tongerlo hield in deze avondbijeenkomst een korte overweging.

"Goede vrienden,

'Ieder die mij hoort en doet wat Ik zeg, zal het vergaan als een verstandig man die zijn huis bouwde op de rots. De regen viel neer, de bergstromen kwamen omlaag, de wind stak op en ze stortten zich op dat huis, en het stortte niet in, want het was op de rots gegrondvest' (Matteüs 7, 24-25).

Als wij ons hier vandaag bij dit jubileum onder dit woord van Christus stellen, dan kunnen we dat omdat andere mensen, door hun getuigenis, Hem voor ons geloofwaardig hebben gemaakt.

Om te kunnen geloven in Jezus als de Heer, moeten wij kunnen vertrouwen op anderen. Zijn woord is ons bekend en geloofwaardig geworden, omdat zijn leerlingen het neerschreven én omdat ouders en opvoeders het hebben voorgeleefd. Zo is Jezus' woord voor ons aanvaardbaar geworden.

Zoals een kind niet kan geloven in Gods goedheid, wanneer het van de kant van mensen (méér bepaald: vanwege z'n ouders) geen goedheid heeft mogen ondervinden, zo hadden ook wij onmogelijk de boodschap van Godsvertrouwen en toewijding aan mensen aanvaard, indien deze houdingen geen gestalte hadden gekregen in mensen rondom ons. Hun levenswijze heeft het evangelie bekrachtigd; daarom hebben wij het aanvaard.

Dit spoor kunnen we naar onze voorouders doortrekken. Hoe hebben onze ouders en grootouders kunnen geloven? Dankzij het getuigenis *metterdaad* van de generatie die hen voorging. Wanneer we vandaag in die richting terugkijken, dan zijn we ongemerkt bezig met wat steevast hoort bij een jubileum: zich bewust stellen tussen verleden en toekomst.

We zien ons staan in een gelovige mensenstroom. Daarin heeft uw voorgelacht vóórgeleefd, wat u gelooft: van geslacht op geslacht. Met alle verscheidenheid in het doordeweekse leven en in uiteenlopende vormen van getuigenis, heeft uw voorgelacht gestalte gegeven aan Christus' boodschap.

In 1186 verleende Paus Urbanus III een bulle waarin hij de abdij van Tongerlo bevestigde in al haar goederen; daaronder stonden Alfen en Enschoot vermeld (daar 'Endeschit' geheten). Die pauselijke formulering mag bevreemden, maar zij roept in onze geest de verre *levende* bronnen van ons geloven op. Ja, in onze geest komen nu de woorden van de psalmist: 'Ik trek naar Gods verblijf in de mensenstroom'.

Maar kijken we ook even vooruit. Ons spreken, onze verkondiging raakt in de knel. Met dat gevoelen leven we vandaag: als vreemdelingen in een wereld zonder veel luisterbereidheid. Toch wil dat niet zeggen dat elke vorm van getuigenis onmogelijk wordt. Daarover schreef Petrus reeds in zijn eerste brief, gericht aan mensen die als vreemdeling moesten leven in andermans huis. Eerder dan aan te dringen op een of andere vorm van verkondiging, wijst Petrus op de waarde van een christelijke levensstijl. Zo vertaalt hij het slot van de Bergrede: 'Ieder die Mij hoort en doet wat Ik zeg, zal het vergaan als een verstandig man'.

De lezing uit Matteüs was goed gekozen voor vandaag! Beslissend voor ons is immers het *doen*. Het Evangelie is geen leer, maar een leefmodel, een aanwijzing ten leven. Moge de Geest u leren hoe het best van Jezus te getuigen, opdat het jonge geslacht in Enschoot morgen in Jezus kan geloven."

TEKSTEN BIJ DE GEDENKSTEEN

"Ik hoop dat de mensen van deze parochie zich in de toekomst voor elkaar blijven inzetten.

Dat ze samen een gemeenschap opbouwen, waar plaats is voor mensen van alle culturen en levensvisies.

Waar mensen de inspiratie zullen vinden om hun wereld een mooie, veilige plek te maken, waar nog vele generaties samen kerk kunnen zijn."

SARAH WOUTERS

"Ik hoop dat na 100 jaar mag blijken dat de tijd geen invloed heeft gehad op het goede dat samen beleven van spiritualiteit brengt."

MARC VAN DISSELDORP

"Moge de geestdrift van de parochianen bij de viering van 100 jaar Caeciliakerk en met name de fietstocht naar Tongerlo, aan de binnenband van de parochiegemeenschap voldoende lucht geven om ook haar buitenband eeuwenlang heel en stevig te houden. God, zoals ik eens mijn geschreven persoonlijke wens deed in de Klaagmuur van Jeruzalem, zo schrijf ik nu namens mijn generatie van de Caeciliaparochie. Laat dit symbool van oecumene bijdragen aan de wereldvrede."

TINEKE SCHRIKS

- Parochianen over kerk en geloof (2) - BETROKKENHEID VAN VER

Brigitte Schriks (1970) woont sinds begin 1998 in de Canadese stad Toronto. Haar ouderlijk huis staat in de Torenhoekstraat in Berkel-Enschoot. De Caeciliakerk is altijd erg belangrijk voor haar geweest en ze heeft er dan ook hele mooie en dankbare herinneringen aan.

Heerlijk wegdromen in de kerk

Haar eerste herinneringen gaan terug naar de eerste hostie en de schitterende verhalen die voorgelezen werden tijdens de kindernevendienst in de kelder. "Ik heb als kind veel tijd in de kerk doorgebracht, omdat ik van mijn achtste tot mijn vijftiende jaar bij het kinderkoor heb gezongen. Een van de mooiste dagen van het jaar was toch altijd 24 december, als we drie missen achter elkaar moesten zingen en tussendoor worstenbroodjes met warme chocolademelk kregen. De heerlijke geur van wierook en kaarsen roept nog steeds die herinneringen op. Ik heb het ook altijd heerlijk gevonden

om gewoon in de kerk te zitten en een beetje weg te dromen", zegt Brigitte, die als kind de preek vaak moeilijk te begrijpen vond.

Uniek gevoel

Toen Brigitte in Amsterdam ging studeren, vervolgens ging reizen en uiteindelijk in Toronto terecht kwam, is het aantal missen dat ze bijwoont, beperkt tot de feestdagen. "Maar het unieke gevoel dat een mis mij vaak kan geven, blijkt na een aantal zeer onbevredigende kerst- en paasmissen in Canada toch te zeer aan de Caeciliakerk verbonden te zijn. Door mijn reizen en het contact met de grote wereldreligies ben ik veel vragen gaan zetten achter de manier waarop de katholieke kerk het christendom uitdraagt. Maar hoezeer ik ook probeer mijn godsdienst te analyseren en te beredeneren, het vredige gevoel dat me overvalt zodra ik een katholieke kerk binnenstap, valt niet te ontkennen."

Moment van concentratie

"Ik geloof in God. Dat geloof heeft me voor het eerst heel bewust geholpen toen mijn lieve neef Peter Schoofs overleed. Ik voelde toen zeer sterk dat hij in goede handen was en dat heeft me geholpen dit verlies te accepteren. Bidden doe ik nog steeds. Het is voor mij een moment van concentratie. Door te bidden voor een ander, ben ik even bij die ander."

Toekomst aan de jeugd

Haar gedachten over een goede toekomst voor de katholieke kerk worden weerspiegeld in het thema 'Binnenste Buiten'. "Het zal heel belangrijk worden voor de kerk om haar blik naar buiten te verruimen. Naar mijn idee heeft de katholieke kerk soms een te bekrompen vertaling van de geschriften en is ze te sterk naar binnen gericht."

Brigitte vindt dat de jeugd de toekomst heeft en denkt dat - wil de kerk haar functie als 'gemeenschapshuis' om samen te bidden, te luisteren en te mediteren bewaren - de boodschappen dan naar buiten gedragen moeten worden in een taal die ook de jeugd verstaat. "Ik twijfel er niet aan dat de jongeren in deze harde, streverige en vaak onpersoonlijke maatschappij behoefte hebben aan houvast die de kerk zou kunnen bieden." Brigitte is ervan overtuigd dat de activiteiten in het kader van 100 jaar Caecilia een levend voorbeeld zijn van de manier waarop de kerk een band tussen de parochianen kan scheppen die verder reikt dan de kerkdeuren. "Mocht ik weer wat dichterbij de buurt komen wonen, dan zou ik hier graag aan bijdragen."

Binnenkerkelijk, ga naar buiten:
waarheid mag niet opgepot.
En ook niet je binnensluiten,
buiten is ook volk van God.

Dat het volk van God zich niet opsluit en zeker ook buiten te vinden is, bewezen de druk bezochte goederen- en dienstenveiling in De Schalm en de ziekendag bij de zusters Trappistinnen. Voor een vrolijke en komische noot zorgde Michael Koolen, die tijdens de feestelijke muziekavond een aantal vragen bij de 'kwaliteit van leven van een honderdjarige dame' stelde.

BEZINNING EN KWALITEIT VAN LEVEN

- Ruim 14.000 gulden voor restauratie van Caeciliakerk - Succesvolle goederen- en dienstenveiling op 24 april 1998

Het was gezellig druk in de grote zaal van de Schalm, waar op 24 april 1998 de tweede goederen- en dienstenveiling – muzikaal opgeluisterd door de Bullekes – werd gehouden. Veilingmeester was gerechtsdeurwaarder God die op deze avond min of meer 'voor eigen parochie preekte'. De opbrengst van de veiling was immers bestemd voor de restauratie van de Caeciliakerk. In totaal passeerden 106 kavels de revue, variërend van flessen oude wijn, ontbijt en diner aan huis, tot ritten met paard en sjees, poppenkastvoorstelling en vertelmiddag.

Opvallend was het aantal olieverfschilderijen, aquarellen, gouaches en etsen, gemaakt door inwoners uit Berkel-Enschot. Verbazingwekkend om te zien, deze creativiteit van eigen bodem! Een bijzondere verrassing was de aanwezigheid van een opnameteam van TV Brabant. Het opnameteam bood zelf nog een kostbare kavel van één minuut zendtijd aan voor iemand die een speciaal kunstje wilde doen of een niet-commerciële boodschap had. Deze kavel ging naar een medewerkster van de vrijwilligersshulpcentrale in Tilburg die de zendtijd gaat gebruiken om vrijwilligers te werven.

Onder grote hilariteit verzekerde Els Panis zich van de aangeboden hand- en spandiensten van haar man Marcel, alleen al om hem eindelijk eens een dagje thuis te hebben. Gevraagd naar wanneer hij nu eindelijk die schoenen 'ns kwam poetsen van de kopers van deze dienst op de vorige veiling, beloofde pastor Tops dit nog dezelfde avond te doen. Hij had er speciaal een schone zakdoek voor meegenomen. De taarten van mevrouw Bertens overstegen ruimschoots het banketbakkersniveau; voor haar kunstwerken werd dan ook het hoogst geboden. De opbrengst van deze goederen- en dienstenveiling nam – mede door de verkoop van twee ballonvaarten – een hoge vlucht: f14.000,-.

- Gebed en arbeid belangrijkste pijlers van kloosterleven - Zieken en bejaarden op bezoek bij Trappistinnen (29 juli 1998)

Op 29 juli waren ruim veertig zieken en bejaarden uit de Caeciliaparochie te gast bij de zusters Trappistinnen. Ze hadden lang naar deze dag uitgekeken. Niet alleen viel hen een uitermate gastvrije middag ten deel, maar de groep kreeg bovendien uitgebreid antwoord op de vele vragen die ze aan zuster Dominica stelde.

Het bijwonen van de noen - het middagebed - in de mooie, heerlijk rustige kapel waar je als vanzelf tot gebed komt, vormt de start van het bezoek. Na de noen wacht zuster Dominica het gezelschap op in de ontvangstzaal. Op haar eigen, rustige wijze vertelt ze over het kloosterleven, hoe het allemaal is begonnen in de twaalfde eeuw en de ontwikkelingen daarna. Ze vertelt ook over de versoepelingen in de loop der jaren. Moeten is veranderd in mogen. Het leven bestaat voornamelijk uit gebed, lezing en arbeid. En heel veel stilte.

Zuster Dominica heeft vele vragen te beantwoorden. Waaruit bestaat jullie arbeid? Hoe ziet de dagindeling eruit? Hoe houden jullie de pijen zo mooi? Kijken jullie naar de televisie en komt er een krant? En natuurlijk de belangrijkste vraag: blijven jullie in Berkel-Enschot? "Dat is ons grote dilemma", antwoordt Dominica. "Zestig jaar geleden lag ons klooster in het vrije veld. Er was een groot stuk stilte en eenzaamheid, wat we zo hard nodig hebben voor ons gebed. Nu wordt alles volgebouwd. We hebben vrees voor de toekomst. Want als dit zo doorgaat moeten we echt vertrekken."

Op zondagmorgen komen veel mensen uit Tilburg en omgeving de eucharistie bijwonen in de abdij. "Uit Enschoot zijn er maar weinig", laat zuster Dominica weten. "Dat komt omdat wij zo'n goede parochiekerk hebben!", antwoordt pastor Tops gevat. En aan het eind van de middag bedankt hij in zijn slotwoordje de zusters voor hun gastvrijheid en vergelijkt hij de parochiekerk met het klooster: beide een plek waar gebeden wordt en het geloof doorgegeven.

- Met een knipoog naar de honderdjarige - Vrolijke en komische noten tijdens feestavond op 17 oktober 1998

In een vrijwel volle Caeciliakerk genoten vele parochianen op zaterdagavond 17 oktober van het muzikale optreden van 't Alternatief onder leiding van Irene Granneman. Bij deze voorstelling kwam niet alleen het zangtalent van de koorleden tot uiting, maar konden de toehoorders ook genieten van het fraaie acteertalent, waarmee 't Alternatief de oud-Hollandse liedjes presenteerde. En Michael Koolen stelde op deze avond een aantal kritische en komische vragen bij de 'kwaliteit van leven van ons honderdjarige Cecil', afgesloten met het zingen van het aloude 'Salve Regina'.

"Naar een feest van een honderdjarige dame ga je op sjiek. Een beetje klassiek zelfs. Maar ja, wat wil je: jaren lang heb ik in de aanleunwoning bij haar kost en inwoning gehad, dus ben ik haar dan ook wel wat verschuldigd. Het eerste wat ik heb gedaan is de Jobkapel opzoeken. Wel een beetje gek om in het dorp waar je bent opgegroeid het gevoel te hebben op bedevaart te zijn. Dan mijmer je wat en denk je aan een leven van honderd jaar. Poeh.... Als ik bij d'n Job gao bidden...

Vraag een dame van honderd jaar naar 'de kwaliteit van haar leven' en ze zal je met een 'mond zonder tanden' door haar 'hoog-rendement-vari-focus-glazen' aankijken, haar 'ringleiding-gestuurd gehoorapparaat' bijstellen omdat ze ondanks haar 'ouderdomsdementie' nog best wel weet dat het al weer meer dan vijftig jaar geleden is dat je het in Duitse steden als Keulen kon horen donderen. Kwaliteit van leven: was dat niet zoiets als roggebrood met spek, een citroentje brandewijn, een advocaatje met slagroom of gewoon een tas koffie meeje mekaar?

Het schijnt dat die man die haar vanochtend kwam feliciteren met een hele grote taart en hele dure woorden, tegenwoordig de burgemeester is. Vroeger - in haar hele jonge jaren - kende ze de burgemeester nog wel. Want toen woonde een burgemeester nog in het dorp en kon je gewoon 'dag Jan' zeggen; waarop hij dan, als hij goedgehumeurd was, zei: 'dag Meijs-ie!' Tegenwoordig is zo'n man 'de citymanager' en stelt hij zijn arbeidsproductiviteit ten dienste van de bevolkingspopulatie in deze middelgrote centrum-gemeente. Hij komt met zijn gevolg - bestaande uit fotografen en journalisten

- het dagritme van de dame van honderd in de war schoppen. Die heeft geen Succes-agenda of Casio-organisator, maar gaat iedere dag om 13.00 uur gewoon vanzelf een dutje doen.

Waarom doet zo'n burgemeester dat? En waarom moet die foto in de krant? Blijkbaar omdat we er met z'n allen behoefte aan hebben om de volgende dag in de krant te lezen dat het met onze welvaartsstaat zo goed is gegaan, dat er weer iemand honderd is geworden. Hoera, hoera, hoera! En we lezen: haar man overleed nu al weer vijfentwintig jaar geleden. Ze overleefde vijf van haar acht kinderen (ijzeren dame, veel meegemaakt). Dankzij haar kunstheup, donorhart en netvliestransplantatie is ze kerngezond, gaat ze nog iedere week naar het volksdansen kijken en 'klost er nog kant en klaar' op los bij de creamiddag van de dames van de welfare. Mevrouw zegt dat oud worden niet erg is, maar dat het alleen achterblijven zo zwaar is. Ach, de zusters zijn hier heel lief hoor. Kwaliteit van leven? Die vraag snap ik niet.

De dame van honderd kijkt bij het afscheid van de 'hotemetoten' naar de taart en denkt bij zichzelf aan de verjaardagen met ome Bart en tante Net en hil de familie bij mekaar. Kwaliteit van leven. Misschien dat in het weekend de kleinkinderen met hun achterkleinkinderen even komen feliciteren. Zeker nu ze in de krant heeft gestaan. Maar al die tweeverdieners hebben het door de week te druk met hun race tegen de klok van de snelle magnetronmaaltijd en de sluitingstijd van het kinderdagverblijf. En hebben ze eens een keertje een avond vrij, dan willen ze liever gewoon gezellig samen zijn. Een moment voor zichzelf; om vervolgens tot de ontdekking te komen dat ze elkaar na al die jaren toch niet zoveel meer te zeggen hebben en dat ze eigenlijk nooit van elkaar hebben gehouden. Dus wordt die toch al 'doel- en zinloze' avond maar benut om te besluiten dat ieder z'n eigen weg gaat. Jij onze dochter ik onze zoon en verder doen we heel snel weer heel gewoon. Naast de dagelijkse driehonderd kilometer file in ons land, schijnt het dat de 'relatie-roelatie' zo'n beetje het tweede 'mobiliteitsprobleem' is dat we met z'n allen hebben.

Maar terug naar onze dame van honderd die - zich niet bewust van de 'zorgminuten' van haar verplegend personeel - aan de zuster vraagt of ze misschien naar het toilet mag. Deze antwoordt dat mevrouw niet naar het toilet hoeft omdat ze een luier aan heeft. Dat is onze welvaartsstaat. Lang leve de libro-pamper van nul tot honderd jaar. Kwaliteit van leven.

Er zijn echter dames van honderd die een eigen website op Internet hebben en door middel van moderne communicatietechnieken als mailings, folder, affiches en wat al niet meer mensen op de hoogte brengen van hun bestaan. Wat zouden we als antwoord krijgen als we deze dame van honderd eens zouden vragen naar de kwaliteit van haar leven?

Dik opgesmukt staat ze er inmiddels weer bij. Anti-boktor behandeling, nieuwe koperen gootjes (zo hoeft ze geen luier om), pas een volledige daktransplantatie achter de rug en voeg- en schilderwerk zijn als plastische chirurgie nog maar net uitgevoerd. Een volledige facelift. Ook van binnen is er aan gesleuteld.

Ze is zagezegd op de sofa gelegd. Haar hele levensgeschiedenis is de revue gepasseerd.

Hoe ze honderd jaar geleden fier en raak hier tussen de weilanden werd gebouwd, een gotische bouw die naar de hemel wenkte als een teken hier op aarde van het allerhoogste in het hiernamaals. En hoe ze het dorp heeft zien groeien, zien verworden

tot een stuk van de stad. Nu staat ze er als een waardevol cultuurobject uit het verleden. Die titel heeft ze tegenwoordig nu eenmaal nodig om haar gigantische exploitatiekosten uit diverse fondsen te kunnen genereren. Kwaliteit van leven? Het is nog net rendabel om het leven van deze dame te rekken, dus de stekker hoeft er nog niet uit.

Maar haar levensverhaal vertelt meer. De opkomst van de in onze tijd haast niet meer voor te stellen katholieke emancipatie. Misschien dat de term nu nog zoiets oproept als de vrouw in het ambt, maar verder zal een gemiddelde randstad-jongere zijn schouders ophalen bij de betekenis van beide begrippen: had dat niet iets te maken met waar mijn moeder als 'Dolle Mina' zo in geloofde?

Ook het rijke roomse leven is uitgebreid onder de loep genomen. De sfeer van goeie wijn en goeie sigaren. Maar ook hoe ze daarna geleden heeft onder haar post-natale midlife crisis, na Vaticanum II. Wat voelde ze zich toen leeg van binnen. Ze is toen op zoek gegaan naar een nieuwe zin in haar leven. Al het ouderwetse meubilair eruit en frisse moderne spullen ervoor terug. En tegenwoordig struinen alle kerkbesturen de rommelmarkten af op zoek naar wat ze toen weggegooid hebben. Ach ja, het zal voor velen herkenbaar in de oren klinken.

Maar nu lijkt ze dan wat rust in haar honderdjarige bestaan gevonden te hebben. Een fier en mooi gebouw, met herinneringen aan vroeger en met de status van beschermd dorpsgezicht vol in de schijnwerpers.

Zie mij hier eenzaam staan. De laatste tijd zoekt ze nog wel eens wat contact met d'n Willibrord, maar dat is meer uit wederzijdse eenzaamheid dan uit echte liefde. Als jonge meid heeft ze vroeger nog wel eens gedroomd van een relatie met d'n Jozef op d'n Heuvel in Tilburg. Maar ja, kerkelijk leef je celibatair. Maar fantasieën over een avontuurtje met d'n Hasseltse kapel had ze toch ook wel hoor! Daardoor kwam ze al snel in gewetensnood. Haar psychiater had gezegd dat ze los moest komen van haar vader. Maar dat was nu juist het probleem: ook al zit vader ver in Rome, hij bepaalde in haar hele leven zo'n beetje wat wel en wat niet. Door de jaren heen heeft ze er wat beter mee om leren gaan en haar eigen leventje proberen uit te stippelen.

Nu is er alleen nog één probleem: een prachtige kerk met een prachtige toren en een haan, maar haast geen kip meer die naar de kerk komt. Alle doemdenk-scenario's voor het millenniumprobleem ten spijt: haast geen jongeren zoeken hun heil nog in de kerk. Soms vraagt onze oude dame zich wel eens af wat de kwaliteit is van haar leven. Hier staan als beschermd dorpsgezicht is voor haar niet de zin van haar leven; ze wil van binnenuit leven, van binnen naar buiten en van buiten naar binnen.

Eén keer per jaar - als ook hier de hedendaagse feestcultuur voor op het plein neerstrijkt - kijkt onze honderdjarige Ceciel eens naar beneden en denkt ze: 'De kwaliteit van de vis zal best goed wezen evenals die van het bier, de zuurstokken, het toneel en de muziek. En volgens mij lopen er velen toch ook nog naar een andere kwaliteit te zoeken. Net als bij al die andere bedevaarten naar Lourdes, Santiago de Compostella, Scherpenheuvel, Kevelaer of Tongerlo...'

Nog niet zo lang geleden was er hier in de straat een friettent waar een bordje boven de toonbank hing met daarop de tekst: 'Kwaliteit kost tijd'. De friettent ging failliet, maar onze honderdjarige dame staat er voorlopig nog. Wie weet wat er in veel feestgedruis verborgen zit!"

MICHAEL KOOLEN

- Parochianen over kerk en geloof (3) - BETROKKEN VAN DICHTBIJ

Remko van Geijn en Karin van den Hout wonen al geruime tijd in de pastorie naast de honderdjarige kerk. Hoe is het om letterlijk van zo dichtbij betrokken te zijn?

Van binnen en buiten

"Toen onze parochie even geen pastoor had, werd mij gevraagd tijdelijk een kamer op de eerste verdieping van de pastorie te bewonen. Deels om het gebouw uit veiligheidsoverwegingen bewoond te houden en ook voor de bereikbaarheid. Ik verleende toen hand- en spandiensten achter de schermen tijdens de diensten. Pastoor Jacobs heeft me dat gevraagd. Ook deed ik iedere zondagochtend - samen met Martijn Verbraeken en Jan van den Oetelaar - diverse klusjes rondom de kerk en pastorie. Zelfs het hondenhok van de twee herdershonden werd schoongemaakt. Het gebouw is sinds die tijd meerdere malen verfraaid. Zo heeft iedere pastoor zijn steentje bijgedragen en vernieuwende elementen aangebracht. Doordat ik al deze veranderingen van dichtbij heb meegemaakt, ken ik het gebouw van binnen en van buiten. Dat geeft een grote betrokkenheid."

Studenten van boven

Na het pastoorloze tijdperk kwam Hein Tops. Remko was, toevallig of niet, de eerste parochiaan die met hem sprak. "Hein ging niet op de pastorie wonen en het bestuur besloot de bovenverdieping te verhuren. Al snel werden Michael Koolen, mijn broer Coen en ik 'de studenten van boven' genoemd! We kregen prachtige kamers en een eigen keuken. Hoge plafonds, grote ramen, krakende vloeren en tochtgaten gaven het een sfeer van nostalgisch wonen. Wij kregen onze eigen voordeur aan de kant van de Enschtsebaan, omdat de pastorie vreemd genoeg twee voorkanten heeft. Sinds Karin ook op de pastorie woont, is wonen samenwonen geworden. Helemaal toen Michael verhuisde en wij zijn kamers erbij huurden."

Betrokkenheid

Natuurlijk zijn er ook minder leuke kanten aan het wonen in de pastorie. Beneden worden de ruimtes door verschillende groepen gebruikt en men vergeet wel eens een deur te sluiten. Remko: "Tijdens het pleinfeest liep er zomaar iemand naar boven en riep enthousiast uit: 'Wat wonen jullie hier leuk!'. Het is inderdaad een oud gebouw. De vochtplekken na de verschillende lekkages en verouderde waterleidingen geven wel eens problemen. Omdat je het gebouw zo goed kent en in de pastorie woont, is de betrokkenheid erg groot."

Stilstaan en achterom kijken

En hoe zit het dan met de betrokkenheid naar het geloven? Voor Karin is de herinnering en sfeer van het kinderkoor - destijds gedirigeerd door Maurice Alessie - bepalend geweest voor het beleven van geloven. De kerstviering was het absolute hoogtepunt. Karin en Remko: "De dagen rond Kerstmis waren lange dagen in de kerk. Dat geeft een apart gevoel van kerst beleven. De kerststal werd ieder jaar op dezelfde manier in de kerk gezet. Toch beleefden we het gevoel iedere keer opnieuw. Ieder jaar

stonden we heel even alleen stil bij de kerststal in de lege kerk. Het feest moest nog beginnen. Bidden is even stil staan, terwijl alles om je heen door mag gaan."

Honderd jaar kerk, even stil staan en achterom kijken. En dan vooruit kijken naar de volgende honderd jaar? Het thema *Caecilia Binnenste Buiten* wil ook naar de toekomst kijken. Remko en Karin hopen dan ook dat het feestjaar niet afgesloten is, maar doorgaat!

Buiten mag van binnen leren,
stil te staan en oor te zijn.
Oor dat luistert duizend keren
naar Gods naam: 'Ik zal er zijn'.

Stil te staan en oor te zijn: bij uitstek van toepassing op de 'Weet-je-nog-van-toen' middagen die niet alleen gezellig waren, maar ook belangrijke stof opleverden voor het boek '100 jaar Caeciliakerk' dat Anton van Dorp in opdracht van het kerkbestuur schreef. Reken maar dat hij zijn oren gespitst had! De muzikale oren werden gestreeld tijdens de vieringen waarin het 'oude' kinder- en jeugdkoor nog eens voor het voetlicht traden. Tenslotte vonden jongeren en senioren vele luisterende oren in de door hen samengestelde vieringen.

OUDE EN NIEUWE VERHALEN

- Verhalenmiddagen 'Weet je nog van toen?' - Wandeling door de geschiedenis (22 mei en 15 juli 1998)

Tijdens de 'Weet-je-nog-van-toen-middagen' (22 mei en 15 juli 1998) maakten de oudste bewoners van onze parochie een wandeling door de geschiedenis van honderd jaar kerk. Aan de hand van oude foto's en prentjes hielpen zij geschiedkundige Anton van Dorp bij het schrijven van zijn boek over onze jubilerende kerk.

Enkelen vertelden over de Enschtse meisjes die niet door Berkel durfden omdat ze door de jongens uit Berkel met stenen werden bekogeld. Anderen herinnerden zich pastoor Schellekens nog goed: "Die kon geweldig preken. Hij richtte zich op in de preekstoel en liet de woorden uilskuikens en domkoppen door de kerk donderen." Weer anderen vertelden over het biechten: "Als kind keken we wie het langste in de biechtstoel bleef zitten en de volwassen mannen gingen bij de Kapucijnen in Tilburg biechten. Dan kon je anoniem je zonden opbiechten!"

Op een aantal foto's stonden de festiviteiten van een kerkjaar. Bijvoorbeeld: de Kindsheidoptocht, wanneer kinderen zich verkleedden als heiligen, missionarissen, paters, nonnen of mensen uit verre landen waar het katholieke geloof werd gepredikt. "Die optocht was het mooiste moment van het jaar. Meestal kleepte Mietje Piggen ons aan. En na afloop kregen we in de bewaarschool een kop chocolademelk", wist iemand te vertellen.

Over de pastoors die in honderd jaar voorbij zijn gekomen, deden nog veel anekdotes de ronde. Zo herinnerde iemand zich bijvoorbeeld hoe ze ooit als vijfjarig meisje door pastoor Van Besouw naar huis werd gestuurd omdat ze geen sokjes aan had! Een ander herinnerde zich pastoor Van de Ven als een echte sportliefhebber. Hij kortte het lof in om sneller bij de voetbalwedstrijd te kunnen zijn. De Canadese pastoor Van Agt werd Kees de sloper genoemd, omdat in zijn tijd het interieur van de kerk een metamorfose onderging: alle beelden moesten eruit en de muren werden wit geschilderd. Veel oudere parochianen waren dan ook blij dat de Caeciliakerk de laatste jaren weer wat meer is 'aangekleed'.

- Ja, nee, of toch? - Jongeren op zoek naar de toekomst van kerk-zijn (28 juni 1998)

In het weekend van 28 juni was de kerk voor de jongeren. In de viering lieten zij zien dat zij - ondanks hun twijfels en kritiek - hun toekomst proberen vorm te geven door op zoek te gaan naar nieuwe symbolen en rituelen, naar een kerk waarin voor iedereen een plaats is en saamhorigheid het inspirerende fundament zal zijn. Geen gemakkelijke maar wel uitdagende zoektocht, zoals duidelijk werd in het 'woord van uitleg' door een van de jongeren en in de dialoog tussen wit, grijs en zwart.

CREDO

Een godsbeeld dat niet het mijne is.

Een gebed dat ik niet bidden kan.

Een kerk waarin ik heel veel mis.
Maar toch houdt iets me in de ban.
Maar soms lijkt geloof een jojo-spel.
Ik geloof nietik geloof wel.
Neem nou het leven.
Met z'n pieken en dalen.
Soms ben je zeker.
En dan weer ga je dwalen.
Moet ik daar nou God-weet-wat voor loven?
Dan liever die jojo.
Die komt vanzelf weer boven.
Ik zie symbolen die ik niet versta.
Ik hoor woorden die mijn taal niet zijn.
Toch is er iets waarom ik zoeken ga.
Waarom ik samen kerk wil zijn!

EEN GODSBEELD DAT NIET HET MIJNE IS...

Wit

Iedereen heeft een godsbeeld en het mijne is gewoon heel duidelijk: een barmhartige oude man met baard die over iedereen waakt, altijd klaar staat en luistert en helpt waar hij kan.

Zwart

Ik heb totaal geen godsbeeld, ik kan niet geloven in een God die als vanzelfsprekend wordt ervaren. God is voor mij een totaal abstract idee.

Grijs

Er is voor mij wel iets hogers; je kunt het God noemen of een andere naam geven.

EEN GEBED DAT IK NIET BIDDEN KAN...

Wit

De gebeden zijn voor mij duidelijk; ze brengen precies naar buiten wat je kunt vinden in het geloof.

Zwart

Bidden doe ik nooit; er is toch niemand die het hoort.

Grijs

Ik hoef geen voorgeschreven gebeden te hebben om te kunnen bidden. Met de 26 letters van het alfabet kan ik mijn persoonlijke gebed maken.

EEN KERK WAARIN IK HEEL VEEL MIS...

Wit

Ik vind juist dat ze heel veel handgrepen geven om je leven richting te geven. Kun je me dan eens uitleggen wat je er dan mist?

Zwart

Ik vind helemaal niets in de kerk. Kun je me eens uitleggen wat je er dan wel vindt?

Grijs

Wat ik er vind, is saamhorigheid en een plek om tot rust te komen, waar ik even met mezelf alleen kan zijn.

Wat ik er mis is de gelijkwaardigheid tussen mensen, mannen en vrouwen, eerbied voor andere geloven. En leeftijdgenoten waar ik met mijn vragen terecht kan, waar ik van kan horen hoe zij hun geloof gestalte geven, een discussie-mogelijkheid. En bovenal een kerk die met zijn tijd meegaat en niet kost wat kost in oude gedachtegangen blijft hangen.

MAAR TOCH HOUDT IETS ME IN DE BAN...

Wit

Voor mij is dat heel duidelijk Jezus Christus. Hij is mijn grote voorbeeld.

Zwart

Ik ben benieuwd wat anderen geloven, wat hen aanspreekt, gelukkig maakt en zo'n duidelijke richting in het leven geeft die ik zelf op mijn manier aan het zoeken ben.

Grijs

Wat is dat iets dan? Door er met anderen over te praten hoop ik het voor mij duidelijk te krijgen.

MAAR SOMS LIJKT GELOOF EEN JOJO-SPEL
IK GELOOF NIET, IK GELOOF WEL
NEEM NOU HET LEVEN
MET Z'N PIEKEN EN DALEN
SOMS BEN JE ZEKER
EN DAN WEER GA JE DWALEN
MOET IK DAAR NOU GOD-WEET-WAT VOOR LOVEN
DAN LIEVER DIE JOJO
DIE KOMT VANZELF WEER BOVEN

IK ZIE SYMBOLEN DIE IK NIET VERSTA...

Wit

De symbolen staan in de bijbel duidelijk uitgelegd. Deze symbolen gaan al jaren mee en zijn al vaak uitgelegd, ook in de bijbel. Nogal duidelijk lijkt me.

Zwart

Ik versta ze niet, voor mij hebben de tekens geen diepere betekenis. Laat het ze zonder die tekens eens uitleggen. Waarom al die poespas?

Grijs

De betekenissen in de bijbel zijn te vaag voor mij. Ik vóel wel dat er iets meer achter zit, maar wat precies...

IK HOOR WOORDEN DIE MIJN TAAL NIET ZIJN...

Wit

Die woorden gaan al eeuwen mee. Je moet ze begrijpen door te luisteren met je hart. Je hoeft ze ook niet letterlijk te verstaan.

Zwart

Als je ze niet letterlijk hoeft te verstaan, waarom moet het dan in zo'n moeilijke taal? In zo'n moeilijke formuleringen dat je er eerst voor moet studeren wil je het begrijpen?

Grijs

Als iemand het me uit zou leggen, vertaald naar het heden, naar wat nu actueel is (ook voor ons), misschien zou ik het dan beter begrijpen.

TOCH IS ER IETS WAAROM IK ZOEKEN GA WAAROM IK SAMEN KERK WIL ZIJN!

"Toch is er iets waarom ik zoeken ga, waarom ik samen kerk wil zijn". Dat gevoel van: 'er is iets', heeft ervoor gezorgd dat wij hier vandaag weer samen zijn.

Onze voorouders - de eerste christenen - moesten hun geloof verbergen en in het geheim bij elkaar komen. De buitenwereld accepteerde hun geloof niet. Zij kozen zelf heel bewust voor dat verborgen leven en hielden het ook vol omdat ze er diep in hun hart van overtuigd waren dat zij de juiste weg volgden.

Een paar eeuwen later was het christendom hier in West-Europa zo ingeburgerd en normaal geworden, dat eigenlijk iedereen christen was. Omdat ook de christenen uit deze tijd er zo van overtuigd waren dat ze de juiste weg volgden, wilden ze die weg aan iedereen opleggen. Ze onderdrukten mensen met een ander geloof.

Na verschillende godsdienstoorlogen, ontstonden er binnen het christendom verschillende richtingen die redelijk vreedzaam naast elkaar leefden, zij het in veel opzichten totaal gescheiden. Die verschillende stromingen hadden allemaal hun eigen politieke partijen, kranten, sportclubs etc. Hier in het zuiden woonden vooral rooms-katholieken. Zij mochten niet met protestanten omgaan. Beide geloofsrichtingen probeerden hun aanhang zoveel mogelijk te behouden en probeerden hun eigen identiteit te bewaken door de tradities en rituelen krampachtig vast te houden.

In de jaren zestig kwam daar ook weer verandering in. Onze ouders waren toen ongeveer zo oud als wij nu zijn. Zij gingen zich afzetten tegen een kerk met strenge regels en zochten toenadering tot andere maatschappelijke stromingen. Zij waren het zo beu dat hun leven door de kerk werd geregeld, dat sommigen helemaal niets meer met die kerk te maken wilden hebben.

Door de strijd die onze ouders hebben gevoerd voor een progressievere kerk zijn wij nu ook gevormd. Zoals iedere generatie de erfenis van een vorige generatie mee draagt.

Het is vandaag niet meer vanzelfsprekend om christen te zijn. Je moet er weer bewust voor kiezen. Onze ouders laten die keuze aan onszelf. Zij kunnen ons de verhalen vertellen en ons laten dopen en mee naar de kerk nemen. Maar veel verder reikt hun invloed niet. We moeten zelf uitvinden hoe we verder gaan met die basis die onze ouders ons hebben gegeven. Ook de katholieke kerk heeft veel van haar oude invloed verloren. We zijn niet meer bang voor de hel en weten intussen van het bestaan van veel meer geloven en levensvisies. Het spreekt allemaal niet meer voor zich. Daarom weten wij ook niet precies hoe we een plek kunnen vinden in het christendom. Een plaats te vinden binnen deze katholieke kerk valt lang niet mee. Er zijn zoveel dingen waar we aan twifelen, waar we het niet mee eens zijn. Willen we wel bij een kerk horen die in deze dagen van aids en overbevolking voorbehoedmiddelen verbiedt? Willen we wel bij een kerk horen waar mannen het nog altijd alleen voor het zeggen hebben? Willen we wel bij een kerk horen waar mensen de baas over elkaar

kunnen spelen? Willen we wel bij een kerk horen die uitgaat van verouderde denkbeelden en waar ongelijkwaardigheid aanwezig is? Hoe moeten wij omgaan met teksten, rituelen en symbolen die ons niets meer zeggen?

Wij willen de dogma's doorbreken die ons van de echte boodschap afhouden. 2000 jaar geleden was er een man die ons de weg heeft gewezen: Jezus van Nazareth. Wij kunnen pas echt gelukkig worden als we zien dat de mensen om ons heen gelukkig zijn. Als we onze rijkdom delen met de mensen die het minder goed hebben. Als we onszelf niet belangrijker vinden dan anderen. Jezus was niet de enige die ons op die weg heeft gewezen. Ook mensen als Gandhi of Mandela hebben gestreden voor een wereld waarin de rijkdom en het geluk beter verdeeld is. Het is onze taak om op die weg verder te gaan. Die weg van delen is niet alleen de juiste weg voor katholieken, maar zou de normen en waarden voor de hele wereldbevolking aan moeten geven. De weg van de vrede houdt niet op bij de grenzen van landen of grenzen van geloven.

Wij willen die weg bewandelen vanuit het christendom. We willen de symbolen, rituelen en dogma's niet zomaar ineens afschaffen, maar we willen er iets nieuws voor in plaats brengen. Een open kerk. Voor iedereen een plaats en een groot saamhorigheidsgevoel. Vandaag kunnen we het al voelen.

Hoe we die vernieuwing moeten brengen, kan niemand ons vertellen. Dat kan geen kerk, paus of bisschop ons voorschrijven. We kunnen daar alleen uit komen als we er met elkaar over in dialoog gaan. Dat is ook wat wij willen in de toekomst. Een kerk waar niet alleen iedereen zijn, maar ook haar woordje kan doen.

Wat we vandaag hebben gedaan - gepraat over ons geloof - wordt hopelijk in de toekomst voortgezet. We hopen dat er een kerk komt waarvan wij met volle overtuiging kunnen zeggen: "Ja, daar wil ik bij horen!"

- 'En God verdween onder de mensen' - Viering, samengesteld door ouderen (27 september 1998)

Maandenlange intensieve voorbereiding ging vooraf aan de viering, die op 27 september 1998 werd verzorgd door een aantal ouderen. De teksten die in deze viering werden gebruikt, waren samengesteld uit de vele gesprekken die de leden van de werkgroep met elkaar hadden. De rijkdom aan teksten was zo groot, dat deze niet allemaal tegelijk in de viering verwerkt konden worden; ze hingen op kleurig papier aan de kerkmuren. Een bijzondere plaats in deze viering namen de symbolen in: gehoorapparaat, wandelstok, pacemaker, een roestig stuk ijzer en enkele cactussen. Ton Borsboom hield tijdens deze viering een overweging.

"En God verdween onder de mensen en loopt door de straten. Niemand merkt Hem op. Dit overkomt meer mensen: ouderen, alleenstaanden, gehandicapten, armen. We zien ze wel, maar merken ze toch niet op. Met het ouder worden komen de gebreken. Dan zijn hulpmiddelen als een bril en gehoorapparaat noodzakelijke hulpmiddelen. Ondanks die hulpmiddelen lopen ook wij vaak aan anderen voorbij. Toch kan een bril en gehoorapparaat nuttig zijn vanwege hun symbolische waarde. 'Zet een andere bril op' of 'Doe een gehoorapparaat in', zijn uitspraken die ons er op attent maken dat wij niet goed zien of luisteren. Op deze wijze kunnen ze een brug slaan naar anderen en via hen merken wij dan misschien God op in onze straten.

En God verdween onder de mensen. Hij ziet mensen die gebukt gaan onder een zware last, maar ook mensen die opgelucht adem halen. De afgelopen honderd jaar is er veel veranderd in onze kerk. Het juk van het moeten, hebben velen van zich afgeworpen. Toch is er een stil verdriet om de kinderen, die de kerk niet meer zien zitten. Een verwijtend afvragen: wat heb ik fout gedaan? Veel vragen kunnen en konden we niet beantwoorden. Wij stonden in twee werelden, het oude vertrouwde en het nieuwe onwennige. Wat moesten wij vasthouden en wat loslaten? Onze kinderen kregen geen goede antwoorden op hun vragen, eenvoudigweg omdat we het zelf niet goed wisten. Diep in ons binnenste weten we dat het goed is, maar woorden hebben we er niet voor. De kerk helpt ons ook niet erg. Zij blijft vasthouden aan de leer ondanks een modern levensgevoel dat ons ouderen heeft doordrongen. Zij blijkt dan onbuigzaam te zijn als een stuk staal. Maar van een stuk oud roestig staal kun je nog iets moois maken. Zou zoiets nu ook niet met de kerk kunnen gebeuren? Flink schuren en een nieuwe verflaag erover. Daar zou ze van opknappen. Je hoeft niet al het oude en vertrouwde weg te gooien, maar het krijgt een frisser en moderner aanzien. Een gemeenschap van gelovigen, die aan het breken en het delen zien, dat we er allemaal bij horen.

En God verdween onder de mensen. Hij ziet dat voor sommige mensen het leven een tocht door de woestijn is zonder ooit een oase te vinden. Geldt dat niet voor ons allemaal, dat wij leven van oase tot oase? In de oase komen wij tot rust en bezinning. De oase kan een plek zijn, het kerkgebouw, maar ook zomaar een plekje in ons huis of in de natuur. Wij ontdekken wie we zelf zijn en hoe de anderen in elkaar steken. Mens-zijn zoals wij echt zijn. In volle bloei. Een eigenschap, die de mens met de cactus gemeen heeft, is dat ze hun stekels opzetten als je ze bruut benadert. Je kunt je eraan bezeren. Een cactus heeft maar weinig nodig om tot volle bloei te komen. Een goed woord, een arm om een schouder, een dankbare blik, kunnen een mens veranderen in een bloeiende boom, waardevol om zijn of haar schoonheid. Vanuit de oase trekken wij verder het leven in, opgewekt en verkwikt. En... wij hoeven niet alleen verder, anderen lopen met ons mee. Gods volk onderweg!

En God verdween onder de mensen. Hij ziet de mensen naar hun huizen gaan in de straten van ons dorp. Waaraan herkennen gelovigen elkaar nog? Er is niet veel meer dat ons bindt. Wij zijn eilandjes geworden van geloof en ongeloof. Wat hebben wij nog samen? Het evangelie van vandaag laat ons zien waaraan Jezus belang hechtte. Dat is het samen delen en eten van hetzelfde brood, delen van onze welvaart en ons welzijn. Het tweede stukje evangelie is het verhaal van de Emmaüsgangers. Zijn wij vaak geen Emmaüsgangers? Wij praten volop over de leer, over wat Jezus heeft verkondigd, over hoe het allemaal zou moeten. Je kunt je afvragen wanneer bij ons de ogen opengaan. Misschien is onze tocht door de woestijn nog niet ten einde. Pas in de oase komt de rust, de mogelijkheid je blik te verruimen, zodat we weer verder kunnen. Net als de Emmaüsgangers zien wij niet dat de Heer hier midden onder ons is.

En God verdween onder de mensen en wij zagen Hem niet. Ik eindig met een spreuk uit het wijsheidsboek Spreuken. Een woord, dat de leer van Jezus handen en voeten geeft. 'Wie zijn oor gesloten houdt voor de kreet van de armen (voor mensen in nood), zal zelf ooit roepen en geen gehoor krijgen'. Als wij mensen dit ter harte nemen, is er over honderd jaar weer wat te vieren in Enschtot."

SYMBOLEN SPREKEN

- **Bril, gehoorapparaat, wandelstok en pacemaker**

Hulpmiddelen die het leven kunnen veraangename. Ze maken het leven voller en zorgen dat je bij blijft. Daarnaast functioneert elk voorwerp als een metafoor.

De bril verruimt je blik, je kijk op geloof, kerk en samenleving. Het gehoorapparaat stelt ons in staat beter te luisteren. We vangen de boodschap luid en duidelijk op. Je oren goed gebruiken, betekent goed luisteren naar de ander; dat kan een heleboel misverstaan voorkomen. Begrip krijgen voor de ander, oud of jong. De wandelstok is een stut en steun bij het lopen, maar ook bij onze gang door het leven. Ik kan ook als stut en steun voor mijn medemens functioneren. De pacemaker doet het hart beter kloppen. Een hart dat klopt voor de ander is een warm hart hebben voor de problemen in kerk, geloof en samenleving.

- **Een roestig stuk ijzer**

IJzer staat voor: duurzaamheid, betrouwbaarheid, je kunt er op bouwen. Stevigheid, maar ook onbuigzaamheid. Ook de kerk staat voor: duurzaamheid, betrouwbaarheid, je kunt er op bouwen. Stevigheid, maar soms ook onbuigzaamheid. IJzer is echter onderhevig aan erosie. In de loop der jaren kan er slijtage en roestvorming optreden. Door de zaak eens goed onder handen te nemen, kan er weer iets moois ontstaan, iets dat weer nieuwhed uitstraalt. Ook onze kerk leidt aan erosie en is onderhevig aan slijtage. De roestlaag beneemt veel mensen het zicht op het mooie, dat de kerk ook te bieden heeft. Het verwijderen van deze roestlaag kan vernieuwend werken voor allen, die de boodschap van Jezus Christus zijn toegedaan.

- **Enkele cactussen**

Een cactus roept het beeld op van een woestijn. Ons geloofsleven lijkt vaak op een woestijn, woest en dor, die het leven bijna onmogelijk maakt. Leven blijkt mogelijk te zijn onder barre omstandigheden. De cactus leeft van heel weinig. Ons geloof kan soms opbloeien van een kleine gebeurtenis.

Een cactus roept ook het beeld op van een oase. Een plaats waar het goed toeven is. Om op adem te komen, om te verkwikken, om weer verder te gaan. Een ontmoetingsplaats met anderen die ook zoeken naar bescherming en rust om daarna weer verder te trekken. Het kerkgebouw lijkt soms zo'n oase. Je loopt er binnen, verdord, verdroogd en je kunt er verkwikt en opgewekt uitgaan. En... je hoeft niet alleen verder, anderen lopen met je mee.

Een cactus roept verder het beeld op van stekeligheden. Je kunt je er lelijk aan bezeren. Hun stekels staan alle kanten op. Men moet er voorzichtig mee omgaan. De kerk zit ook vol stekeligheden. Je kunt je er behoorlijk aan bezeren. Sommigen onder ons lijden er een heel leven aan. Mensen zijn soms net cactussen. Als je ze probeert te benaderen, zetten ze hun stekels uit. Anderen prikken zich daaraan en worden afgeschrikt. Zij wenden zich af en voelen zich in de steek gelaten.

Een cactus roept ten slotte het beeld op van een bloemenpracht. Ondanks hun stekels tonen ze hun pracht, als ze tot wasdom zijn gekomen. Getooid als ze zijn met een pracht aan bloemen. De kerk toont ook haar ware aard, als ze ondanks alles opkomt voor de mensen in erbarmelijke omstandigheden, hier en elders op de wereld. Dan laat ze zien wat haar ware opdracht is. Een mens kan soms al zijn stekels laten vallen,

soms onder verdrietige omstandigheden, soms bij vreugdevolle gebeurtenissen. Dan toont de mens zich zoals hij/zij is: de kroon op Gods schepping.

MUURTEKSTEN SPREKEN

De kerk toen en nu. Ze zaten er wel, maar ze waren er niet. Nu zitten er niet veel, maar ze zijn er wel.

Wij zijn samen kerk. Kunnen wij de zaak laten doorgaan, ondanks het feit dat er te weinig priesters zijn?

Geen probleem dat er zoveel is weggevallen, want veel was overbodig.

Hoop is een kwaliteit van je innerlijk en hangt niet af van wat er in de kerk en wereld gebeurt.

Zeker weten doe ik niets, maar hopen des te meer.

Geloof is een zaak van het hart, niet van regels en structuren.

God ontmoet je niet met het intellect, maar in en door mensen.

Geloven is een werkwoord, net zoals lieven en hopen. Geloven is twijfel, zoeken, veranderen. Gevoed worden door anderen.

Kerk zijn is voor mij: samen-zijn, gemeenschap vieren en daarbij uitdragen dat je er voor elkaar bent.

De kerk als instituut maakt het ons mogelijk ons geloof te beleven en ervaren.

Veranderingen zijn nodig om de overvloedige ballast kwijt te raken.

Veranderen kan bevrijdend zijn.

God is alles in allen (Paulus). God is liefde, kracht en energie. Vader en Moeder tegelijk.

Weet wat je doet, als je naar de kerk gaat.

- Reünie-optredens oud kinder- en jongerenkoor - Goede herinneringen aan vervlogen tijden (25 oktober 1998)

Op zondag 25 oktober 1998 verzorgde het 'oud kinderkoor' tijdens de weekendviering een reünie-optreden onder leiding van hun toenmalige dirigent Paul van Loon. De kinderen - inmiddels niet meer zo klein en deels al uitgevlogen! - zongen nog een keer hun liedjes waarmee zij vroeger de vieringen in de Caeciliakerk opluisterden.

Goede herinneringen aan - nog niet zo heel lang - vervlogen tijden kwamen weer naar boven bij de reünie van 25 jaar jongerenkoor op 17 januari 1999. Dirigenten, drummers, pianisten en vele andere muzikanten uit een kwart eeuw Caeciliakerk lieten zich weer van hun beste kant horen en zien. De liederen lagen bij de meesten van de (ongeveer negentig!) koorleden nog vers in het geheugen en werden dan ook vol enthousiasme weer gezongen. Bovendien brachten de oud-koorleden een nostalgisch bezoekje aan de kelder, waar destijds vele vriendschappen en relaties voor het leven ontstonden. En natuurlijk hadden ze elkaar de nodige levensverhalen te vertellen!

- Parochianen over kerk en geloof (4) - DE OUDSTE PAROCHIAAN

Ze is slechts vier jaar jonger dan onze kerk: mevrouw Laurentia (voor bekenden Laurence of Zus) Barel-van Geers. Met haar 96 levensjaren is ze onze oudste parochiaan: zeer helder van geest, sterk in haar geloof en niet vies van enkele pittige uitspraken over kerk en geloven. "Mijn grootmoeder voorspelde al: hoe hoger de kantoor- en bankgebouwen, hoe lager de kerktorens. Ze had nog zo'n uitdrukking: hoe voller de vuilnisbakken, hoe leger de kerken. Ze had het toen al heel goed gezien. Als de mensen het goed hebben, denken ze dat ze het wel zonder God kunnen."

Houvast

Haar hele leven heeft het geloof een belangrijke rol gespeeld. En nog steeds is het voor haar een houvast om tegenslagen te verwerken en te accepteren. Sinds een jaar ziet ze heel slecht, waardoor ze haar dagelijkse liefhebberijen van borduren en lezen moest opgeven. "Soms kan ik daar heel opstandig van zijn, maar bidden geeft me dan rust en vertrouwen." Als je haar vraagt wat bidden voor haar betekent, heft ze haar handen van verbazing omhoog over zo'n schijnbaar overbodige vraag. "Och lieve hemel, steun natuurlijk. Steun! Ik ben in m'n leven heel veel ziek geweest. Dat was geen flauwe kul. Zonder bidden en zonder mijn rozenkrans had ik het niet gered."

In haar jeugd waren grootmoeders een belangrijke schakel in de geloofsoverdracht, zo herinnert ze zich. "Sinds die niet meer bij hun kinderen inwonen, is dat verdwenen. Zij leerden de kinderen van jongs af aan wat bidden is en brachten vooral eerbied bij." Dat is wat zij mist in het kerk-zijn anno 1999: eerbied en ontzag voor rituelen en symbolen, voor gewijde voorwerpen als een tabernakel en ook voor de ambtsdragers.

Communie

Mevrouw Barel woont nu zo'n dertig jaar in Enschoot, samen met haar dochter An. Van huis uit is ze Bergen op Zoomse. Eigenlijk ligt haar hart daar nog steeds. "Tot voor vier jaar geleden vierde ik nog carnaval in Bergen op Zoom. Heerlijk! Met een Citroentje in de hand lekker praten en lachen met iedereen. Sinds ik dat niet meer kan, voel ik me echt oud..."

De laatste keer dat ze in de Caeciliakerk is geweest, was op Witte Donderdag drie jaar geleden. Maar die onderneming heeft ze moeten bekopen met een paar dagen ziekbed. De kou en de mensenmassa waren haar te veel. Sindsdien brengt haar buurman iedere zondag de communie mee ("Ik heb geen zondag gehad als ik niet te communie ben geweest.")

Het is jammer dat ze geen bezoekje meer kan brengen aan de vernieuwde kerk. Het zou haar goed doen te zien dat het tabernakel een meer prominente plaats heeft gekregen en dat de Mariakapel - de vrouw die zij zo bijzonder vereert - weer in volle glorie terug is.

Wij die kerk zijn hier tezamen,
met de naam Caecilia.
Zetten open deuren, ramen:
open U, Caecilia.

Een jaar lang was er binnen en buiten - zelfs over de landsgrenzen heen - feest. De ramen en deuren van de Caeciliaparochie stonden wagenwijd open. Velen vierden enthousiast mee. Soms in kleine groepjes, soms in grote getale. Samen lieten ze zien dat Caecilia van binnen en buiten leeft. Op zondag 11 april werd het eeuwfeest op indrukwekkende wijze afgesloten met een eucharistieviering waarin bisschop Hurkmans voorging en uit handen van Arthur Baeten als eerste het boek '100 jaar Caeciliakerk' mocht ontvangen. 's Middags werd de eerste bladzijde van het 'boek van de toekomst' geschreven, toen een honderdtal parochianen elkaar in de kerkruimte ontmoette rond een debat over toekomst van geloven en parochie. Ook in de toekomst blijven de ramen en deuren van de Caeciliaparochie open staan!

OP WEG NAAR DE TOEKOMST

- Eerste bladzijde boek van de toekomst geschreven - Verder op weg na het eeuwfeest: 11 april 1999

We schrijven zondag 11 april 1999. Met een feestelijke viering waarin bisschop Hurkmans voorging, wordt die ochtend het eeuwfeest afgesloten. "Deze kerk herbergt al honderd jaar mensen", zo zei bisschop Hurkmans: "Het is geen toeval dat in het woord 'herberg' ook het woord 'geborgenheid' opgesloten ligt." Hij hoopte dat onze parochiegemeenschap zou blijven groeien in geloof, want "de kracht van ons leven zit in de kracht van ons geloof."

Tijdens de slotviering keken drie parochianen van verschillende generaties niet alleen terug op het jubileumjaar, maar blikten ze voorzichtig ook even vooruit.

RUIMTE VOOR VERHALEN

Sarah Wouters (1979)

"Vandaag beginnen we aan onze toekomst. De eerste bladzijden van het boek van de toekomst zullen vandaag gevuld worden. Het jubileumjaar is afgelopen. Er is geen 'Commissie 100 jaar' meer die activiteiten voor ons organiseert. We zullen nu zelf de bladzijden van onze toekomst moeten vullen.

Voor mij betekent dat, dat ik door wil gaan met *Caecilia Binnenste Buiten*. Binnen, om te voelen dat ik deel uit maak van een gemeenschap. Om de verhalen te horen.

Buiten, om me te laten inspireren door mensen die vechten voor rechtvaardigheid en vrede. Buiten ook om voor een deel uit te dragen wat ik binnen heb geleerd: opkomen voor mensen die dat nodig hebben.

De bladzijden van mijn toekomst zullen niet altijd gevuld zijn met vrolijke, gelukkige verhalen. Ze zullen ook niet altijd gaan over de Caeciliaparochie.

Maar op gezette tijden zal ik er behoefte aan hebben hier binnen te lopen. Dan zal ook ik mijn steentje bijdragen aan het boek van de toekomst van onze kerk. Een kerk waar ik me zeer welkom voel.

Ten slotte hoop ik van harte dat er in deze kerk altijd een bladzijde voor mij zal zijn."

GELOVEN: EEN KWESTIE VAN ZIEN!

Marc van Disseldorp (1960)

"Al vanaf mijn kindertijd dacht ik - als ik het verhaal over Thomas (Johannes 20, 19-31) hoorde - dat hij echt een stijfkoppige, ongelovige Thomas was. Nooit echt begrepen dus. En dus blijft dat verhaal bij je terugkomen. Daarom is het dan misschien ook geen toeval dat ik dit verhaal mocht verbinden met de gegevens: 100 jaar Caeciliakerk, Caecilia Binnenste Buiten en de toekomst. Prompt ook nog op een moment waaruit je inzicht ontleent. Een moment waarin alles fout dreigt te lopen, alles in je handen stuk gaat. De boosheid stijgt en terwijl men om je heen zegt 'dat het wel weer goed komt', zeg je geïrriteerd en tegen beter weten in: 'Je hebt mooi kletsen, maar eerst zien en dan geloven!'

In die emotie herkende ik Thomas' reactie op zijn moeilijke moment. Zijn teleurgesteldheid dat hij er niet bij was en het niet gezien had. Want het valt niet mee als je ergens alleen in staat en tijden al moeilijk genoeg zijn. Je kunt dan wel wat tastbare en zichtbare steun gebruiken om je geloof in een betere toekomst bevestigd te zien.

Bij geloven moet er toch ook wat te zien zijn? Dat kan door in ons dagelijks leven te laten zien dat samen delen een band scheidt. En dat een band hebben met elkaar vertrouwen geeft naar de toekomst; dat moet toch ook te zien zijn? In het afgelopen jaar van Caecilia Binnenste Buiten is dat zeker te zien geweest. Maar goed, dat was een feestjaar. Nu naar de toekomst toe, als dingen weer heel gewoon zijn, als het tijdelijk weer zwaar is voor jezelf of je naaste en wanneer je een Thomas in je omgeving ontmoet. Laten we dan zorgen dat geloven te zien is. Dat er altijd wat te zien is."

GOEDE REIS IN DE TOEKOMST!

Tineke Schriks (1942)

"Het afgelopen feestjaar zijn er veel activiteiten geweest, waarbij wij Caecilianen samen hebben gewerkt, gebeden, gedeeld, gevierd en gecommuniceerd: letterlijk en figuurlijk, binnen en buiten de Caeciliakerk.

We hebben dit jaar dus eigenlijk samen binnen de parochie een duidelijke opvolging gegeven aan de voorbeeldtekst van de eerste lezing van vandaag (Handelingen 2, 42-47):

- Ook wij zijn trouw gebleven aan het gemeenschappelijk leven.. Wij hebben gezien wat mogelijk is als mensen samen aan iets werken; in dit geval voor de parochiegemeenschap.
- De activiteiten slaagden wonderbaarlijk; weer of geen weer. Het succes inspireerde om door te gaan en meer mensen deden mee.
- Allerlei mensen gaven inzet naar talent en bij bijvoorbeeld de veiling gaf men de goederen, waarvan de opbrengst ons gezamenlijk huis ten goede kwam.
- We hebben binnen de kerk het brood gedeeld en daarbuiten vaak samen gegeten.

Het boek Handelingen gaat over de stichting en ontwikkeling van de jonge kerkgemeenschap. Het verhaalt over de reizen van Petrus en Paulus die onderweg van alles en nog wat beleven. Een parochiegemeenschap zou je ook kunnen zien als een grote r.-k. reisvereniging: mensen samen onderweg door het dagelijks leven. Je kunt een georganiseerde reis maken - samen in een gezelschap met een reisleader - of samen in een kleine groep met familie en vrienden of helemaal alleen.

Binnen lezen wij onze reisgidsen, verzamelen wij tips en stippelen de route uit voor onze reis die wij buiten gaan maken.

- Tijdens onze levensreis kunnen wij houvast hebben van het georganiseerde, de regelgeving, de ervaring, traditie en overlevering, wat de kerk en ons geloof ons bieden. De pastor is de reisleader en de bijbel de reisgids.
- Ook kunnen wij in kleinere groepen actief op weg zijn met elkaar, door elkaar te helpen waar nodig en een weg gaan die een ander ons heeft voorgeleefd: Jezus van Nazareth.
- Je kunt ook alleen reizen. Op een vakantie maak je dan gebruik van een reisgids, waarin je alles kunt opzoeken en vinden wat je onderweg maar nodig kunt hebben.

Degenen die alleen reizen, ontmoeten onderweg weer mensen van wie zij tips krijgen voor hun verdere reis. Soms reizen ze een tijdje samen, waarbij ze elkaar helpen, van elkaar leren, samen genieten van wat mooi is en samen oplossen wat moeilijk is. Ook deze vorm van reizen is te vergelijken met het onderweg zijn in het leven binnen onze parochie. De individualisten onder ons parochianen leven ogenschijnlijk meer langs elkaar heen, maar af en toe ontmoeten zij elkaar bij gelegenheden als Kerstmis, Pasen en het ontvangen van de sacramenten met de voorbereidingen daartoe. Ons kerkgebouw is de ontmoetingsplaats; ze kunnen dan weer verder met de verhalen en de tips.

Dit alles overwegend geeft mij vertrouwen in de toekomst van de Caeciliaparochie. Ik denk dat dit jaar gebleken is dat er zoveel vitaliteit, creativiteit en saamhorigheid binnen onze Caeciliaparochie bestaat, dat dit jaar zijn vruchten binnen en buiten zal afwerpen. Als wij straks niet meer de luxe hebben van een eigen pastor, dan zullen wij meer zelf moeten doen met elkaar. Dat er dan een grote groep gemotiveerde mensen is - zeker ook onder de jeugd - is door het eeuwfeest duidelijk geworden. De uitstraling van deze groep zal zeker haar reflectie krijgen. Het gaf ons dit jaar een goed gevoel om samen christen te zijn en daar uiting van te geven: binnen en buiten. Ik wens onze parochiegemeenschap een goede reis in de toekomst!"

- Eerste exemplaar '100 jaar Caeciliakerk' voor mgr. Hurkmans - Caeciliaparochie klaar voor de toekomst

Aan het eind van de afsluitende eucharistieviering op 11 april 1999 overhandigde Arthur Baeten namens onze parochiegemeenschap aan bisschop Hurkmans het eerste exemplaar van het boek '100 jaar Caeciliakerk'.

"Op de eerste plaats wil ik u, monseigneur Hurkmans, mede namens alle parochianen danken dat u ons met onze pastor bent voorgegaan in de plechtige viering bij gelegenheid van de afsluiting van het feestjaar '100 jaar Caeciliakerk'. Een feestjaar, dat ons als parochianen dichter bij elkaar heeft gebracht.

Onder het motto 'Caecilia Binnenste Buiten' hebben wij middels verschillende hoogtepunten - zoals het openingsweekend, onze fietstocht naar Tongerlo en onze eeuwmarkt, om er maar eens enkele te noemen - elkaar beter leren kennen, meer naar elkaar geluisterd, meer met elkaar beleefd. We hebben een jaar lang omgezien naar wat onze voorouders voor ons hebben bereid en wat wij allen tezamen hebben gereed gemaakt voor onze kinderen. Vandaag dragen we dat in alle vertrouwen over aan onze jongere generaties.

De toekomst zal bewijzen of wij in onze opzet zijn geslaagd: het kerkgebouw - met inzet van velen geheel gerestaureerd - en onze jongeren - voorbereid om op de ingeslagen weg voort te gaan - zijn er klaar voor!

Als afsluiting van dit feestjaar en kijkend naar de toekomst is het mij een groot genoegen om u, monseigneur, namens onze parochiegemeenschap het eerste exemplaar van ons gedenkboek *100 jaar Caeciliakerk* te mogen overhandigen. Dit boek is geschreven door onze mede-parochiaan drs. Anton van Dorp met medewerking van - en dat zal u niet verbazen - van vele, vele parochianen die middels hun herinneringen vele wetenswaardigheden hebben aangedragen. Het boek is het

lezen meer dan waard, en daarbij wordt duidelijk dat de bouw van ons kerkgebouw is gestart op 6 april 1989 en op 7 mei 1899 is ingezegend.

Ik spreek hierbij de hoop uit dat u, in uw spaarzaam beschikbare vrije uurtjes, even de tijd wilt nemen eens door dit boek te bladeren, de tekst te lezen en de foto's te bezien; daarbij terugdenkend aan onze vitale parochie-gemeenschap die klaar is voor de toekomst!"

DEBAT OVER TOEKOMST VAN GELOVEN EN PAROCHIE

Na deze viering was honderd jaar Caeciliakerk alweer geschiedenis en maakten we een begin met de toekomst. Symbool daarvoor stond een boek met lege, hagelwitte bladzijden. Het boek gaat vanaf nu de toekomst van onze parochie tastbaar maken. Telkens zal een witte bladzijde gevuld worden door mensen, die vanuit hun eigen beleving het samen kerk-zijn in Enschoot op papier zullen zetten. Tot over wie-weet-hoeveel-jaren er geen lege bladzijde meer over is en de toekomst in een nieuw, blanco boek weer verder gaat. Steeds verder en verder...

Aan de hand van twee stellingen bereidde een tiental parochianen van verschillende leeftijden zich voor op een debat dat 's middags in de Caeciliakerk werd gehouden. Het debat werd gevolgd door een kring van ongeveer 100 medeparochianen, die van gespreksleider Jos van Genugten ruimschoots de gelegenheid kregen hun meningen en visies in te brengen. Victoire Geerts en Nico Kwantes geven hun impressies.

STELLING 1

Ik geloof wel als het mij uitkomt. Geloven is een privé-zaak. Ik heb daarvoor niemand anders nodig.

Is geloven een individuele beleving of hebben we juist anderen nodig als inspiratie en bevestiging van ons gelovig in het leven staan? Uit de discussie werd duidelijk dat het geen of-of kwestie is. Geloven als levenshouding heeft een binnen- en een buitenkant. De binnenkant is voor jezelf op zoek gaan naar de mysteries van ons bestaan, door reflectie proberen te ontdekken wat geloven tot geloven maakt. Maar in deze zoektocht willen we gevoed worden door mensen om ons heen. En dat is de buitenkant van geloven: samen met anderen het gelovig leven beleven, zowel binnen als buiten het kerkgebouw: Caecilia Binnenste Buiten.

Van verschillende kanten werd zorg uitgesproken over de vervreemding van jongeren van kerk en geloven. De kerk moet haar gedachtengoed verpakken op een manier die jongeren aanspreekt, zo suggereerden enkelen. En als ouders moeten wij in gesprek blijven met jongeren over geloofs- en levensvragen. Jammer dat in de discussie niet gerept werd over de positieve, innerlijke kracht die van geloven kan uitgaan. Als we dat eens op onze kinderen en kleinkinderen konden overbrengen, dan zou geloven echt toekomst hebben!

Victoire Geerts

STELLING 2

De toekomst van onze parochie gebeurt niet meer in de massaliteit. Energie wordt dan ook niet meer in de massa gestoken. Eerder ontstaan er kleine groepjes van bewuste mensen, die geloven en leven met elkaar communiceren.

Dat anderen langs lopen om te shoppen bij de voor hen belangrijke levensmomenten is meegenomen.

Wat meteen opvalt, is dat niet iedereen direct een zichtbare rol in de parochie wil spelen. Kern is het bewust in het leven staan, maar wel in een kring van mensen die veel voor je betekenen: je familie en vrienden. Daar kun je veel in kwijt, daar krijg je veel van terug. Zo ben je een rijk persoon. Er is veel behoefte aan spiritualiteit, maar die wordt door velen niet herkend in het katholieke geloof, waar regels en wetten weinig ruimte laten voor eigenheid.

Massaliteit kan volgens sommigen niet de basis zijn voor een levende gemeenschap. We moeten ons richten op kleine groepjes en kernen om het geloofsvuur brandend te houden. Samenkomen in vieringen blijft daarbij echter een enorme inspiratiebron, waaraan veel behoefte blijft bestaan. Toch zouden anderen de massaliteit niet graag willen missen. Niet vanwege de massaliteit op zich, maar omdat het ruimte en mogelijkheden biedt voor veelsoortigheid, voor veelkleurigheid, waarbij niemand wordt buitengesloten. En waardoor geen klikjes-cultuur ontstaat, die geloofsoverdracht aan velen belemmert. Massaliteit heeft ook anonimiteit in zich. Op zich niet slecht, maar wel als het de enige vorm van massaliteit is.

Een toekomstige parochie zou een werkplaats en een rustplaats - een oase - kunnen zijn, waar je gezamenlijk geloven handen en voeten kunt geven. Plaatsen, waar je elkaar kent, waar je samen deelt. Geloven en geloofsgemeenschap zijn, gebeurt echter niet uitsluitend in de kerk, maar nog meer rond de kerk: in onze straten en huizen. Daar krijgt geloven handen en voeten: door en met elkaar. Een parochie, een kerk helpen daarbij als ontmoetingsplaats.

Hoe weten we echter mensen - jong en oud - te binden? We hebben elkaar zoveel te bieden. Moeten we ons richten op de momenten om vreugde, verdriet en zorg te delen en te vieren? Hoe krijgen we een verjongde, vitale parochie? Niet door naar de instelling van jongeren te wijzen, niet alleen door naar aansprekende(r) vormen van vieringen te zoeken, door jongerentaal te spreken. Het verhaal van de jongeren en het geloof, de kerk begint ook bij de ouders. Bij hun geloven, hun voorbeeldgedrag, hun communicatie met hun kinderen. Het is immers opmerkelijk, vond een van de gespreksdeelnemers, dat wanneer kinderen eens een viering hebben meegemaakt, een goed gevoel blijft.

Als parochie, als parochianen, moeten we blijven investeren. Niet in stenen, maar in mensen. In een geloof dat verbindt met ons dagelijks leven. In een toekomst die wij zelf maken. Op basis van zoveel (levens)ervaring en wijsheid die in ons midden is. Er is zoveel hoop, verdriet, geluk, twijfel in onze straten wat we met elkaar kunnen delen, communiceren. Waar we elkaar tot steun kunnen zijn.

Nico Kwantes

Zo besloten bijna honderd parochianen een geanimeerde discussie. Een discussie over de toekomst, zonder eenduidige conclusie. Gelukkig maar. Veelsoortigheid en veelkleurigheid waren kenmerkend voor deze discussie. Daarmee is een eerste stap gezet op weg naar een beloftevolle toekomst van de Caeciliaparochie. Wij schreven de eerste bladzijde van onze eigen toekomst.

- Parochianen over kerk en geloof (5) - VOL VERTROUWEN IN DE TOEKOMST

Pastor Hein Tops denkt niet graag in termen van 'resultaat'. Maar hij ziet wel dat er in het afgelopen feestjaar iets is veranderd in de Caeciliaparochie en dat doet hem goed. "Door alle aandacht die er het afgelopen jaar rond de honderdjarige kerk is geweest, is de kerk een beetje uit haar isolement gehaald. Er is van alles georganiseerd zodat iedereen onze parochie ineens kon 'zien'. Ook in de vieringen is er iets veranderd. De mensen zitten nu niet meer alleen in de kerk, maar leggen meer contacten."

Binnen en buiten dezelfde

Hein Tops hoopt dat de parochianen de kerk in de toekomst als meer dan een gebouw kunnen zien. En dat ze de kerk beschouwen als een 'gebeuren in Berkel-Enschot', net zoals bijvoorbeeld verenigingen. Dagelijks ziet Tops parochianen voorbijkomen met al hun idealen, problemen en fascinaties. "Ik hoop dat iedereen het gevoel krijgt dezelfde persoon ín de kerk als daarbuiten te kunnen zijn, zoals ik het zelf voel. Dat is voor mij de essentie van het thema Caecilia Binnenste Buiten."

Veelzijdige ruimte van de kerk

Pastor Tops vindt dat 'binnen' zeker nog veel te bieden heeft aan 'buiten'. De mensen komen om verschillende redenen naar de kerk. Sommigen voor bezinning, anderen bijvoorbeeld om God te ontmoeten. De kerk heeft ook veel te bieden aan de parochianen. "Verinnerlijking bijvoorbeeld. De kerk is een plek waar mensen een visie aangereikt krijgen. Een visie die hun blik op de wereld, op sociale gedragspatronen en op zichzelf kan verwijden." Daarnaast vindt hij dat de kerk een plek moet worden waar ruimte is voor ieders zoektocht door het leven. "Je hebt in huis verschillende plekjes. Een ruimte om te werken, om te slapen, om te ontspannen enzovoort. Zo moeten er in de kerk ook verschillende 'ruimtes' zijn voor mensen. Ruimte om te feesten, ruimte om te rouwen, ruimte om te bezinnen en tot jezelf te komen en ruimte om anderen te ontmoeten." Het thema Caecilia Binnenste Buiten sluit daar goed op aan, vindt hij: "De grenzen tussen binnen en buiten moeten nog meer gaan vervagen!"

Onderlinge communicatie van levensbelang

Pastor Tops heeft een groot vertrouwen in de toekomst van de parochie. "Er wordt jongelui tegenwoordig van alles geboden, maar veel van het gebodene is nep. Uiteindelijk gaan ze toch weer verlangen naar 'echtheid'. We moeten onze kinderen leren dat het in het leven niet gaat om het materiële, maar vooral om het relationele." Meer communicatie binnen de parochie vindt hij dan ook heel belangrijk. "Het woord 'communiceren' is in de loop van de tijd heilig gemaakt en heeft binnen de kerk een zware lading. Je denkt direct aan brood en wijn, maar we kunnen ook op een heel andere manier samen rond de tafel gaan." Tops zou graag zien dat mensen echt met elkaar gaan praten. "In groepjes bij elkaar gaan zitten en praten met elkaar. Over je leven, je liefde en je verdriet en alles wat je maar bezig houdt. Communicatie tussen mensen is ontzettend belangrijk en is misschien wel de toekomst van de kerk."

Zoeken naar je eigen plek in het leven

Dat er steeds minder mensen naar de kerk komen, vindt Hein niet direct beangstigend. "Natuurlijk vind ik dat jammer. Ik heb me wel eens afgevraagd of dat aan mij kon liggen, maar ik zie dat het kerkbezoek in andere parochies ook terugloopt. Als bijvoorbeeld jongeren wegblijven uit de kerk en daar niets voor in de plaats hebben, dan vind ik dat verontrustend, omdat hun leven dan zo oppervlakkig wordt. Maar gelukkig is dat nog niet direct het geval."

Pastor Tops legt uit dat er tegenwoordig steeds meer plaatsen zijn waar mensen terecht kunnen voor een stukje verinnerlijking, waar ze hun visie kunnen verbreden. Dat jongeren die verinnerlijking niet meer in de kerk vinden, vindt hij heel erg jammer, want het evangelie biedt toch 'goede waar'. "De kerk moet echter geen concurrentiestrijd aangaan met andere plekken voor bezinning," meent Tops: "Het belangrijkste vind ik dat mensen hun eigen plek in het leven vinden, waar dan ook."

Massaliteit verdwijnt, religiositeit blijft

Tops denkt dat het kerkbezoek in de toekomst zeker zal veranderen. "De massaliteit verdwijnt, maar religiositeit niet. Er zijn al vaker periodes geweest dat minder mensen naar de kerk kwamen en daarna leeft het ineens weer op. In de toekomst zullen mensen in kleinere groepjes komen, wanneer ze daar zelf behoefte aan hebben. Met die groepjes gaan we dan communiceren en ik hoop dat ik daarbij een deel van het aangeefwerk mag doen."

ACTIVITEITENPROGRAMMA FEESTJAAR APRIL L998 – APRIL L999

april 1998

4 april	Opening feestjaar: kinderviering
5 april	Feestelijke kerkdienst
23 april	Mozaïekbijeenkomst: Jongeren en hun idealen
24 april	Goederen- en dienstenvesting

mei 1998

14 mei	Bezinningsavond Job
17 mei	Pleinfeest Job
22 mei	Weet-je-nog-van-toen middag voor 65-plussers

juni 1998

7 juni	Viering volgens Byzantijnse ritus
14 juni	Terug naar de roots: fietsbedevaart naar Tongerlo
28 juni	Viering door jongeren voor jong en oud

juli 1998

15 juli	Weet-je-nog-van-toen middag voor 55-plussers
29 juli	Middag voor zieken en bejaarden

september 1998

13 september	Eeuwmarkt met kerkbrunch
13 september	Jubileumconcert door muziekvereniging Concordia
27 september	Viering door senioren voor jong en oud
27 september	Bridgedrive

oktober 1998

4 oktober	Open huis kerk: tentoonstelling en rondleidingen
17 oktober	Feestelijke muziekkavond door 't Alternatief
22 oktober	Mozaïekbijeenkomst: De zin van idealen
25 oktober	Dag van het 'oud'-kinderkoor

december 1998

26 december	Concert door het gemengd koor St. Caecilia
-------------	--

januari 1999

16/17 januari	Feestweekend en reünie 25 jaar Enschat's Jongerenkoor
30/31 januari	Feestweekend leerlingen basisschool

april 1999

11 april	Afsluiting van jaar van het eeuwfeest
11 april	Verschijsning boek '100 jaar Caeciliakerk'